శ్రీ రామకృష్ణ కథామృతము

నేడే కొనండి (ప్రథమ భాగము) పదేపదే చదవండి.

శ్రీ "మ.—" చే వంగభాషలో విరచితమైన మూలగ్రంథమునుండి అనూదితము. నవభారత నిర్మాతయగు శ్రీ వివేకానందస్వామికి శ్రీరామకృష్ణపరమహంస గురుదేవుడు. ఆ పరమహంసదేవుని దివ్య వచనామృతమును శ్రీ "మ.—" ఆనంద తన్మయతతో తాను వినినది వినినట్లుగ ఐదు భాగములుగ గ్రంథస్థమొనర్చెను. అందు ప్రథమ భాగమిది.

ఆ అవతారమూర్తియొక్క వచనములు ఈ పుటలయందు మనస్సును పూర్తిగ ఆకట్టుకొనునట్లుగ అనువదింపబడినవి. వీనిలో పరిష్కరింపబడని తత్త్వవిషయిక సమస్య లేదు, తొలగింపబడని ఆధ్యాత్మిక సంశయము లేదు. వివరింపబడని ఆత్మవికాసక విషయము లేదు. ఆసక్తికరము. ఆధ్యాత్మికులకు ఒక వరప్రసాదము.

వెల : సాదా : రూ. 8-00

పుటలు : 240 + VIII ప్రథమ ముద్రణము కాలికో : రూ. 12-00

భారతదేశము

అనువాదకులు :

శ్రీ గడ్డం చెన్నప్పనాయుడు

భారతదేశమునుగూర్చి శ్రీ వివేకానంద స్వామి రచించిన కొన్ని వ్యాసముల కిది ఆంధ్రానువాదము. నవ్య భారతాభ్యుదయమున కిది ఎంతేని ఉపయుక్తమగు గ్రంథము.

పుటలు : 114 + IV వెల : రూ. 2-00

ద్వితీయముద్రణము.

భారతీయ మహిళ

అనువాదకులు :

ఆచార్య శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలంగారు

శ్రీ వివేకానందస్వాముల యుపన్యాసము లందును రచనలందును మహిళలను గూర్చిన ఘట్టములను క్రోడీకరించి [illegible] తాశ్రమమువారు ఒక చిన్న గ్రంథముగ మైలాపూరు శ్రీరామకృష్ణమఠమువారు అంతకన్న చిన్న గ్రంథమును ఆంగ్లములో ప్రచురించియున్నారు. ఆ రెండును ఆంధ్రీకరింపబడి యున్నవి.

పుటలు : 100 + X వెల : రూ. 2-00

ఇట్లు వ్రాయుడు :

మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము మైలాపూరు, మద్రాసు-600004

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౩౪ ౧౯౭౭ - జనవరి : నల - పుష్యము సంచిక ౧

విషయసూచిక

శ్రీ వివేకానంద జీవితచరిత్ర

(శ్రీ చిరంతనానందస్వామి ప్రణీతము)

ఇందు శ్రీ స్వాములవారి జీవితమున నింతకుపూర్వము గ్రంథస్థములుగాని ముఖ్య సంఘటన లెన్నియో శ్రీవారి సోదర శిష్యులవలన విని వ్రాయబడినవి. ఇది శ్రీ స్వాములవారి సంపూర్ణ చరిత్ర!

నిర్దుష్టమైన భాష, అందమైన అచ్చు, ఆకర్షకమైన రూపము.

432 పుటలు వెల : రూ. 4-00

(పదవ కూర్పు)

శ్రీ శారదాదేవి జీవిత చరిత్ర

రచయిత :

శ్రీ చిరంతనానందస్వామివారు

శ్రీ రామకృష్ణభగవానుని సతీమణియు ఆదర్శమాతయు, యోగినియునగు మహనీయురాలి దివ్యచరిత్ర. ప్రతి స్త్రీయును పురుషుడును చదువవలసిన గ్రంథము. తియ్యని తెలుగు. పాలవంటి శైలి.

ఆఱవకూర్పు.

పుటలు : 246 వెల : రూ. 4-00

బాలల వివేకానందుడు

బెంగాలీ మూలము :

శ్రీ నిరామయానందస్వామి

అనువాదకులు :

శ్రీ కరణం రంగనాథరావు

జగద్విఖ్యాతుడైన వివేకానందస్వామి జీవితచరిత్ర బాలబాలికలకు సులభముగా అర్థమగునట్లు రచింపబడినది. స్వామివారి బాల్యవిశేషములు శ్రీ రామకృష్ణుల సాంగత్యము పాశ్చాత్యదేశములకు పయనము మాతృదేశమున వారి కార్యక్రమము మనోహరముగ సంగ్రహింపబడినది.

పుటలు : 80+viii వెల : రూ. 2-00

(రెండవ ముద్రణము)

రామకృష్ణోపనిషత్తు

తమిళ రచయితలు :

శ్రీ చక్రవర్తి రాజగోపాలాచార్యులుగారు

ఆంధ్రానువాదకులు :

గౌ॥ న్యాయమూర్తి

శ్రీ ప్రత్తిపాటి సత్యనారాయణరావుగారు

శ్రీరామకృష్ణ దేవుని దివ్యోపదేశ వాక్యము లాధారముగాగొని, వానిని విరివి పఱచి, మనోహర కథా రూపముగను, సంభాషణరూపముగను అమర్చబడినది.

128 పుటలు వెల : రూ. 3-75

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-600004

బ్రహ్మానందబోధనలు

(ఆధ్యాత్మిక పరిప్రశ్నములు)

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

బ్రహ్మానందబోధనలు (శ్రీ బ్రహ్మానంద స్వామి జీవితోపదేశములు) అను గ్రంథము నుండి బ్రహ్మానందవాణి యను పేర ఇందు ఉపదేశములు మాత్రము సంగ్రహింపబడినవి. పాఠకుల సౌకర్యార్థము స్వామి సంగ్రహ చరిత్రయు చేర్పబడినది. స్వామి యుపదేశములు ఆధ్యాత్మికతత్త్వములను సాధనయందలి రహస్యములను అరటిపండొలిచి ఇచ్చినట్లు విశదీకరించును.

పుటలు : 272 + XXI వెల : రూ. 4–75

(ప్రథమ ముద్రణము)

కర్మయోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఇందు శ్రీ స్వాములవారు కర్మయోగ తత్త్వమును అరటిపండొలిచినట్లు విశదీకరించియున్నారు కర్మమెటుల మోక్షసాధనమో స్పష్టీకరించియున్నారు.

(అష్టమ ముద్రణము)

(146 + 8) పుటలు వెల : రూ. 4–00

భక్తియోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఆధునికుల చిత్తము నాకర్షించురీతిని, అమోఘవచనములతో, విమర్శకదృష్టితో శాస్త్రప్రమాణములతో భక్తితత్త్వమును శ్రీ వివేకానందస్వాములవారిందు విపులముగా ప్రదర్శించియున్నారు. మూలగ్రంథములలోని ప్రమాణవచనములును వానికి టిప్పణములును సులభశైలియందు వ్రాయబడియున్నవి.

(ఏడవ కూర్పు)

(121 + 4 పుటలు) వెల : రూ. 4–00

గురూపదేశములు

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

శ్రీ గురుదేవుని మానసపుత్రుడనబరగిన శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి గురుముఖము నుండి వచ్చిన యుపదేశములను యథాతథముగ గ్రహించి వానియందు ముఖ్యములగు వానిని సంగ్రహించి యాంగ్లమున రచించిరి. వాని యనువాదమే ఈ గ్రంథము. ఇందు గృహస్థులకు సాధకులకు వలయు సూక్తులెన్నియో వివరింపబడియున్నవి.

పుటలు : 168 వెల : రూ. 2–00

తొమ్మిదవ ముద్రణము

మనవి

రచయితలకు

1. జనరంజకమైన శైలిలో సంస్కృతి మతము తత్త్వ శాస్త్రములకు సంబంధించినవి ఉన్నత విలువలను గూర్చినవి అయిన రచనలుసంచికలో ప్రచురణార్థము పంపవచ్చు.
2. రచనలు సంచికలో మూడు లేక నాలుగు పేజీలకు మించకుండా ఉండాలి. ఇంకా పెద్దవైన రచనలు ప్రచురించడం సాధ్యం కాకపోవచ్చు.
3. తగినన్ని స్టాంపులు జతచేస్తే తప్ప, ప్రచురింపబడని రచనలు త్రిప్పి పంపబడవు.
4. సంతగించిన రచనలలోని అభిప్రాయాలకు సంపాదకులు బాధ్యత వహించరు.
5. ఆహూతములైన రచనల ప్రచురణలో కూడా తుది నిర్ణయం సంపాదకులది.

ఇతర వివరాలకు :

సంపాదకుడు
శ్రీరామకృష్ణప్రభ, P. B. 635
మైలాపూర్, మద్రాసు-4.

చందాదారులకు

1. శ్రీరామకృష్ణప్రభ సంపుటం ప్రతి ఏటా జూలైనుంచి ప్రారంభమౌతుంది. ఏమాసం నుండి అయినా చందాదారులు కావచ్చు.
2. చందాపైకం మనియార్డరు ద్వారాగాని క్రాస్డ్ పోస్టల్ ఆర్డర్, క్రాస్డ్ బాంకుడ్రాఫ్టుల ద్వారాగాని ('శ్రీరామకృష్ణ మఠము, మద్రాసు' అను పేరిట) పంపవచ్చును. మనియార్డరు కూపనులో అడ్రసు వివరాలు సరిగా వ్రాయాలి.
3. చందాదారులు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలలో తమ చందాదారు సంఖ్యను ఉదాహరిస్తూ విలాసం స్పష్టంగా వ్రాయాలి.
4. మూడు నెలలకు మించిన అడ్రసు మార్పిడి ఆ ముందటి నెల మొదటి వారంలోగా తెలియజేయాలి.
5. సంచిక సాధారణంగా నెల ఆఖరి వారంలో అందుతుంది. అందకపోతే మరుసటి నెల మొదటి వారంలోగా తెలపాలి.
6. చందాదారులకు మా ప్రచురణలపై నెలలో 5% తగ్గింపు ఉంటుంది.

వివరాలకు :
మేనేజర్
శ్రీరామకృష్ణప్రభ, P. B. 635
మైలాపూర్, మద్రాసు-4.

ప్రచురణకర్తలకు

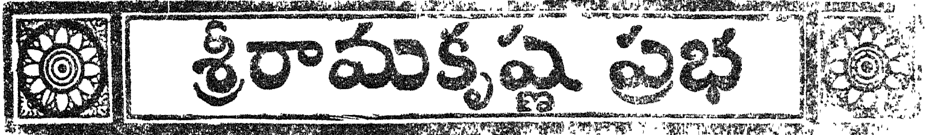
శ్రీ రామకృష్ణప్రభలో మతతత్త్వశాస్త్ర సంస్కృతి విషయికములైన తెలుగు ప్రచురణలు సమీక్షింపబడుతాయి. సమీక్షకై రెండు ప్రతులు పంపవలసి ఉంటుంది.

—సంపాదకుడు.

'అఖిలవిభు శరణొందుము, యా క్షణంబ యతనికృప నీదు ననుభూతి కందు వత్స'.

-శ్రీ శారదామణి.

సంపుటము ౩౮ } ౧౯౭౭ – జనవరి : : నల – పుష్యము సంచిక ౧

ఓం నమో భగవతే శ్రీరామకృష్ణాయ!

ప్రార్థన

శ్రీరామకృష్ణ కర్ణామృతము

తన్మర్త్యతాధి గమనస్య పరంహి లిఙ్గం
తజ్జీవనస్య పరమా రమణీయతా చ
యచ్ఛ్రీరామకృష్ణ చరణ స్తను వాఙ్మనోభి
రాస్వాద్యతే సతతమాత్మ సమర్పణేన.

శ్రీరామకృష్ణుని చరణసన్నిధిని ఆత్మార్పణము చేసికొని మనోవాక్కాయములచే నిరంతరము అతనిసేవ చేయుటవలన కలుగు బ్రహ్మానందానుభూతియే మానవజీవితమునకు సార్థక్యము. అదియే మానవజీవితమునకు నిజమగు రమణీయత.

యాగో న పాలయతి యోగరుచిర్న పాతి
జ్ఞానం న రక్షతి తపాంసి న తారయన్తి।
శ్రీరామకృష్ణ పాదయోస్తు విశుద్ధ భక్తి
స్తన్నిర్నిమిత్త కరుణా చ కరోతి రక్షామ్॥

యజ్ఞయాగములు రక్షింపలేవు. యోగనిరతికాని జ్ఞానముకాని కావలేవు. ఘోర తపములు ఆదుకొనలేవు, శ్రీరామకృష్ణుని పాదపద్మములందు విశుద్ధమైన భక్తి ఆయన నిర్హేతుకమైన యనుగ్రహము మాత్రమే మనలను రక్షింపగలవు

'వట్టి పాండిత్యముద్వారా మానవు డేమి సాధింపగలడు? కావలసిన దేమన, ప్రార్థన ఆధ్యాత్మిక సాధన. ఇందేశ్ (అను ఊరి) గౌరి పండితుడు భక్తుడుకూడ. అతడు కాళీమాత ఆరాధకుడు. అప్పుడప్పుడు అతడు ఆధ్యాత్మికావేశమున మునిగిపోయెడివాడు. అతడు దివ్యజనని స్తోత్రమును పఠించునపుడు అతనిప్రక్క పండితులు వానపాములవలె తోచుదురు. వారికూడ భావపరశత కలిగెడిది.

'మొదట నతడు దురభిమానగ్రస్తుడగు శక్తి ఆరాధకుడు. తులసీదళములను[1] తాకవలసివచ్చుటచే వానిని రెండు పుల్లలతో ఎత్తెడువాడు. తరువాత అతడింటికి పోయెను. తిరిగి వచ్చినపిమ్మట ఇక మరల ఆవిధముగ ప్రవర్తింపలేదు. హైందవ పురాణగాథల కతడు చెప్పుకోదగిన వ్యాఖ్యానము చేసెడివాడు. రావణుని పదితలలు పది ఇంద్రియములకు ప్రతీకలని అతడనును. కుంభకర్ణుడు తమస్సునకు ప్రతీక, రావణుడు రజస్సునకు, విభీషణుడు సత్త్వమునకును ప్రతీకలు. అందువలననే విభీషణుడు రాముని యనుగ్రహముసంపాదించెను.'

* * *

[గౌరీ పండితుడు తన తపముచే నొక దివ్యసిద్ధిని సంపాదించెనని గురుదేవు లనిరి. శాస్త్రవాదమునకు పిలువబడినపుడెల్ల అతడు 'హారే రేరే' అనుశబ్ద పురస్సరముగా 'లంబోదరజననీ నిస్సహాయుడనగు నేను నిన్ను తప్ప ఇంకెవ్వని శరణు వేడగలను' అను శ్లోకపాదమును కొన్ని తడవలు పెద్దగానుచ్చరించుచు ఆ సభాస్థలమును ఇంటిని ప్రవేశించువాడు. ఆ శబ్దములు వీరభావము నుద్దీపింప జేయును.] మేఘగర్జనమువలె గంభీరమగు కంఠముతో ఆచార్యశంకరుల దేవీ స్తోత్ర శ్లోకపాదమును, వీరభావమును ప్రకటించు దాని [illegible] నోటినుండి విని సభ్యులందరును చెప్పరానిభీతికి లోనయ్యెడివారు. దీనివలన రెండు ఫలితములు కలిగెడివి. మొదటిది [illegible] శబ్దమహిమవలన [illegible] శక్తి [illegible] పూర్ణముగ [illegible] జాగృతమయ్యెడి [illegible] ప్రతిద్వంద్వులను గాభరాపెట్టి [illegible] చేయుటవలన వారి శక్తి [illegible] చేసెడివాడు. ఆ శబ్దమును పెద్దగ నుచ్చరించుచు మన్నింపులవలెనుండి అగ[illegible] జబ్బు తరువాత గౌరి సభయందు ప్రవేశించి కాళ్లు ముడచి కూర్చుండెడివాడు. ఢిల్లీ చక్రవర్తుల సభయందువలె మోకాళ్లు రెండును ఎదుట జోడించి పాదములు వెనుకకు పెట్టి కూర్చుండి [illegible] పాదములపై నొరగెడివాడు.

* * *

'తాను అజేయుడుగ నుండుచు ఇతరుల శక్తి నపహరించుటయను గౌరీ పండితుని శక్తి ఇక్కడ తెలియబడి అతనికి శాశ్వతముగ నష్టమైనదని దివ్యజనని [illegible] తరువాత నాతో చెప్పెను. అతని శ్రేయమునకై జనని ఆశక్తిని "ఇక్కడికి" (గురుదేవులలోనికి) ఆకర్షించివేసెను.'

* * *

'"ఇందరు జనులు నావద్దకు వచ్చునట్లు చేయుటకు నాకు తెలిసినవిద్య యేది?" అని నేను అప్పుడప్పుడు అనుకొనెడివాడను. వైష్ణవచరణుడు గొప్ప పండితుడు. అతడు నాతో నిట్లనెడువాడు. "నీవు మాటలాడు సంగతులన్నియు నేను శాస్త్రములలో కనుగొనగలను. కాని నేను నీ వద్దకేల వత్తునో తెలియునా? వానిని నీ నోటినుండి వినుటకు వత్తును."'

1. తులసీదళములు విష్ణువునకు ప్రియమైనవి. విష్ణువునకు సంబంధించిన దేనినైనను దురభిమానియగు శక్తి ఆరాధకుడు ద్వేషించును. అట్లే శక్తికి ప్రియములైనవానిని కట్టి వైష్ణవుడును ద్వేషించును.

'భగవంతుడు మానవరూపమున క్రీడించుచున్నాడని విశ్వసించినచో అతనికి సంపూర్ణజ్ఞానము వచ్చినట్లేయని వైష్ణవచరణు డనెడివాడు. ఆ సమయమునందు నేను దానిని ఒప్పుకొనెడివాడను కాను. కాని అతడు చెప్పినది సరియేయని ఇప్పుడు గ్రహించుచున్నాను. మానవుడు ప్రేమను మార్దవమును ప్రకటించు చిత్రములను వైష్ణవచరణుడు ఇష్టపడెడివాడు.'

కాళీ గౌరాంగుల అభేదమును సాక్షాత్కరించు కొనగలిగినచో నిక్కపుజ్ఞానము లభించునని గౌరి యొకనాడనెను. బ్రహ్మమేదియో అదియే శక్తి, కాళి. ఆ బ్రహ్మమే మానవరూపముదాల్చి గౌరాంగుడయ్యెను.

* * *

'వైష్ణవచరణుడు నాతో నిట్లనెను: "ఒకడు తన ప్రియురాలిని తన ఇష్టదేవతనుగా చూడగలిగినచో అతడు తన మనస్సును సులభముగా భగవంతుని వైపునకు త్రిప్పగలడు." కామార్పుకూరువద్దనున్న శ్యాంబజారులోని స్త్రీ పురుషులు, ఒక మతశాఖకు[3] చెందినవారు, పరస్పరము ఇట్లను చుండువారు "నీ వెవరిని ప్రేమించుచున్నావు?" "నేను ఫలానావ్యక్తిని ప్రేమించుచున్నాను" "అయిన అతడే నీ భగవంతుడని ఎరుగుదువు." ఇది వినినంతనే నేను వారితో నిట్లంటిని "అది నా పద్ధతి కాదు. అందరు స్త్రీలను నేను నా తల్లిగనే భావింతును," వారు గొప్పలు చెప్పుదురు కాని పతిత జీవనము గడుపుదురని నేను కనుగొంటిని. అప్పుడు ఆ స్త్రీలు తమకు మోక్షము కలుగునా యని నన్నడిగిరి. నే నంటిని "ఆం. ఒక పురుషునే సంపూర్ణముగా నమ్మియుండి అతనినే భగవంతునిగా చూచినచో మాత్రమే. ఐదుగురు పురుషులతో నివసించిన మీకు మోక్షము లభింపదు."[4]

నీ గురువుయొక్క సదుపదేశములను శ్రద్ధతో వినుచు జీవాత్మ పరమాత్మల ఐక్యము ననుభవింప ప్రయత్నించుము. 'తత్త్వమసి' అని ఆయన ఉపదేశము. ఆ స్థితిని అందుకొనుటకు నీకు గురువుయొక్క అనుగ్రహము అత్యవసరము

గురువుయొక్క అనుగ్రహభాగ్యమును పొందుటకు మొదట నీవు తత్త్వమసి అను పదములను అర్థము చేసికొనవలెను. 'తత్' అనగా 'పరమాత్మ' 'త్వమ్' అనగా 'జీవాత్మ.' 'అసి' అనగా 'ఉన్నావు.' కనుక ఆ ఉపదేశమునకు, జీవాత్మ పరమాత్మ రెండును ఒకటియే అని యర్థము. పరమాత్మ జీవాత్మ రెండును ఒకటియే కనుక వానిని విడదీసి చెప్పుటకు వీలులేదు. వానికి ప్రత్యేకములగు గుణములను ఆరోపించి చెప్పుటకుకూడ వీలు లేదు.

* * *

పంచభూతములచే నిర్మింపబడినది పరిచ్ఛిన్నమైనది నశ్వరమైనది అయిన శరీరము ఆత్మకంటె భిన్నమైనది. ఆత్మకు ఆది అంతములు లేవు. అది అవినాశి. అది ఈ శరీరమును సృష్టించును. దీనినిగూర్చి బాగుగా చింతించి ఆత్మను తెలిసికొనుటకు ప్రయత్నింపుము.

*

2. కాళీ భక్తులకును గౌరాంగ భక్తులకును నడుమ పచ్చగడ్డి వేసిన భగ్గుమనును.

3. కర్తాభజ, నవరసిక మొదలగు వైష్ణవశాఖలు. ప్రేమభావమున స్త్రీ పురుషులు కలిసి జీవింపవలెనని వాని బోధ. పరస్పరము దేవునిగా భావించుచు ఆ ప్రేమను క్రమముగా ఉన్నతోన్నతస్థాయికి కొనిపోవలెను. చరమావస్థయందు భౌతికప్రేమనుకూడ భగవత్ప్రేమగనే సాక్షాత్కరించుకొనవలెను. ఇది దుస్సాధ్యమైన సాధన.

4. చూ. Sri Ramakrishna the Great Master P. 518-9.

'నేతి, నేతి,[5]' అను ఈ పద్ధతిద్వారా ఆత్మ యనగా ఖచ్చితముగా నేదో తెలిసికొనుటకు ప్రయత్నింపవలెను. మంచిచెడ్డల మిశ్రమమైన ఈ ప్రపంచమును ఇట్లు పరీక్షించుచు దాని సారమును గ్రహించి తక్కినదానిని వదలివే యుము. మామిడిపండు రసమును గ్రహించి టెంకను పారవేయునట్లే. ఆత్మకు జన్మ మృత్యువులు లేవు. దానికి బాల్యము లేదు. యౌవనము లేదు వృద్ధాప్యమును లేదు.

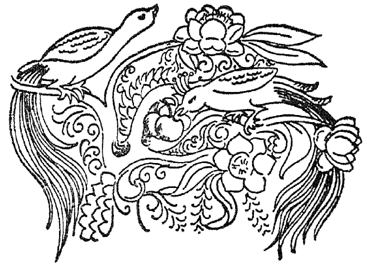
5. 'నేతి' అనగా ఇది కాదు అని యర్థము. ఆత్మ ఈ శరీరముకాదు మనస్సుకాదు ఇత్యాది.

ప్రభాప్రసారము
(సంపాదకీయము)

శ్రీవివేకానందస్వామి

మహాపురుషుల ఉపదేశములకు వారి జీవితములే నిండైన వ్యాఖ్యానములు సార్థకములైన ఉదాహరణములు. వారి జీవితములలో మనోభావనలు మాటలు చేతలు ఏకరూపములై విలసిల్లుటను గమనింపగలము. 'మనస్యేకం వచస్యేకం కర్మణ్యేకం మహాత్మనామ్' అనికదా ఆర్యోక్తి. కాని అతిసరళమైన ఈ నిర్వచనమునందు అపారమైన యర్థము ఇమిడియున్నది. మానవుడు ఊహింపగలుగు సద్గుణములన్నియు, సత్యభాషణము పవిత్రత శ్రద్ధ నిస్స్వార్థత నిష్పాక్షికమైన ప్రేమ మొదలైన సుగుణములన్నియు అందు చేరిపోవును. 'బహవో దుర్లభాశ్చైవ, యేత్వయాకీర్తితాగుణాః' ఇట్టి సద్గుణములన్నియు ఒక్కచోట రాశిపడుట నిజముగా దుర్లభమే. అయినను మానవులకు అట్టి ఆదర్శమును ప్రకటింపగోరి అవతార పురుషులు మానవ రూపమును ధరించుచుందురు. అట్టివారిలో కాలమానమున మనకు అత్యంతసన్నిహితుడు శ్రీవివేకానందస్వామి.

భగవత్సాక్షాత్కారమునకై ప్రయత్నించు వారికి కూడ మనసును మాటను ఏకముచేయుట

అను సాధనను శ్రీరామకృష్ణులు విధించిరి. శ్రీవివేకానందస్వామియు 'పరిశుద్ధుడవుగ పవిత్రుడవుగనుండుము. తేజస్సు అదియే వచ్చును.' అని యొక శిష్యునికి వ్రాసియుండిరి. వారి ఉపదేశము లన్నింటికిని ఇదియే మూలసూత్రము. వారినోట వెలువడిన ఈ మాటల ప్రభావము అపారము. అవి ఆతని బలమును పవిత్రతను పరితయందు ఉజ్జ్వలముగ చేసినవి. కారణమేమి! ఆతని త్రికరణ శుద్ధియే. అది ఆయనకు అనుష్ఠితవిషయమై అనుభవసిద్ధమైనది కనుకనే ఆయన పలుకులు కేవలము ఉత్సాహవచనములుకాక అనుభవ సత్యములై నెగడుచున్నవి. ప్రస్తుతమున ఆయన ఉపదేశములను ఆచరణములను ఒక కొంత జ్ఞప్తికి తెచ్చికొందము.

సత్యభాషణము

స్వామిజీకి సత్యమునెడకల గౌరవము అపారము. శ్రీరామకృష్ణులకువలెనే ఆయనకును సత్యమే పారమార్థిక జీవనమునకు పునాది.

"నిరుత్సాహపడకుడు, సత్యవాక్కు ఒక్కటి కూడ నష్టము కాజాలదు. యుగయుగములుగ అది చెత్తలో మరుగుపడి యుండవచ్చును. కాని ఎప్పుడో యొకప్పుడు అది వెలువడి తీరును. సత్యము అవినాశ్యము. సచ్ఛీలము అవి నాశ్యము పరిశుద్ధత అవినాశ్యము." అని నల్ల రాయివంటి సందేహములను సైతముచీల్చుకొని పోవు నిశ్చయ బుద్ధితో స్వామిజీ ఒక శిష్యునకు వ్రాసెను. అదియెట్లు సంభవమైనది? అతడు స్వయముగ కేవలముసత్యతత్పరుడగుట వలననే. బాల్యమునుండియు ఆయనకు సత్యమనునది యొక సహజసంపద. జీవితాంతమువరకు ఆ సత్యముకొరకై ఆయన పెనగులాడుటను చూడ గలము. అట్టి యొక సంఘర్షణమే ఆయనను శ్రీరామకృష్ణులవద్దకు కొనివచ్చినది. ఇక అది విచార ప్రపంచమునందును కర్మప్రపంచము నందును ప్రాచ్యపాశ్చాత్యములలో ఎట్టియద్భుత ప్రభావమును చూపినది!

ప్రాణమిత్రులకు సైతము మనసు విరిగి పోగలుగు సందర్భములందు కూడ ఆయన సత్య మునే యనుసరించెను. 1. 2. 1895 న ఆయన మేరిహేల్ కన్యకు వ్రాసిన యుత్తర మొక యుదాహరణము. అందాయన ఒక ప్రెస్బిటేరి యను పెద్దమనిషితో తనకు గలిగిన తీవ్రవాద మును గూర్చి వ్రాయును. "ఎప్పటివలెనే ఆయన చాల ఉద్విగ్నుడై కోపపరవశతతో తిట్టసాగెను. పిమ్మట ఈ విషయమై శ్రీమతి బుల్ నన్ను తీవ్రముగ మందలించినది. అట్టి సంఘట నలు నాకార్యమునకు ఆటంకములట. నీ యభి ప్రాయములుకూడ అవియేయైనట్లున్నది." ఈ ఇద్దరు వనితలును ఆయన హితకాంక్షులువిశ్వాస పాత్రులైన సమర్థకులును. కాని సత్యము విష యమున ఆయన యెవరినిగాని గణింపడు. ఆయ నయే అనినట్లు "ప్రాపంచిక పురోగతికి తీయగా మాటలాడుట ఎంత ఆవశ్యకమో నాకు చాల బాగుగ తెలియును. అట్లుండుటకు నేను సర్వ ప్రయత్నమును చేయుదును. కాని అంతరమగు సత్యమును వంచింపవలెననిన చో ఇక నేనాగిపో వుదును...నాకు సమదర్శిత్వమునందు విశ్వాస ము. సామాన్య మానవునకు ఆతని 'దైవ' మగు సంఘపుటాజ్ఞలను పాలించుట విధి, కాని అమృ తస్య పుత్రులు అట్లెన్నడును చేయరు. ఇది శా శ్వత సత్యము. జనవాక్యమును పూజించువారు క్షణములో రూపుమాసి పోవుదురు. సత్యమును పాలించువారు శాశ్వతముగ జీవింతురు."

సత్యమార్గము పూలబాట కాదనుట నిస్సం శయమే. కాని ఒక ఆధ్యాత్మిక మార్గదర్శకుడు సంఘముయొక్క ముద్దుముచ్చటలను తీర్చుచు దానిని వినాశమునకు పోనీయజాలడు. ఆయన కొక జీవనదీక్షయున్నది. సమాజమునతడు తన ఎత్తునకు ఉద్ధరించవలసియున్నది. పేరుప్రతిష్ఠలు సంపద సౌందర్యములు మేడిపండని అట్టివారికి తెలియును. కనుకనే వాని నికృష్టతను గర్హిం చుచు వాని గుట్టు వెల్లడిచేయుదురు. సత్యమేవ జయతి అని వారికి స్పష్టముగ తెలియును. నమ్మ కముకాదు, తెలియును. సత్యమును స్వామిజీ అనంతశక్తివంతమైన అమ్ల పదార్థముతో పో ల్చును, 'అది ఎచ్చటపడినను తనదారిని తొలు చుకొనిపోవును. మెత్తని పదార్థములలో తక్షణ మును నల్లరాయిలో ఆలస్యముగను, కాని తొ లిచివేయుటమాత్రము తప్పదు.' ఆ ఉత్తరము ననే ఆయన ఇట్లు వ్రాయును. 'సోదరీ, తీయగా నుండి ప్రతి పచ్చియబద్ధమునకు ఒదిగియుండ జా లనందుకు విచారించుచున్నాను. కాని అది నా వలనకాదు. నేనెంతో ప్రయత్నించితిని. కాని నావలనకాదు. చివరకు ఆ ప్రయత్నము వదలు కొంటిని. భగవదిచ్ఛ. సత్యభగవానుడా! నీవే నాకు మార్గదర్శకుడవుకమ్ము. ఈ పరిసర ప్రపం

చపు తప్పటడుగులను అనుగమించుచు లోనున్న సత్యవాణిని నేనేల నిరాదరింపవలెను?' వివేకానందస్వామి సత్యమునకు మూర్తరూపము. ఈ ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములపిదప మేరి హేల్ కన్యగాని శ్రీమతి బుల్ కాని స్వామీజీపట్ల గౌరవాదరములను కోల్పోయిరని తలపకుందుము గాక. తుదివరకును వారిరువురు ఆయనకు బాసటయై నిలిచిరి. ఇట్టి సంఘటనలు వారి జీవితమున అసంఖ్యాకములు. కాని ఆయన ఎన్నడును లొంగ లేదు. అసత్యమనిన సహజసిద్ధముగ ఆయనకు జుగుప్స.

నిస్వార్థత

ఇక తేజమనుటలో స్వామీజీ యుద్దేశమేమి? ఒక ఉదాత్త లక్ష్యమునకై మరణమును సైతము గణింపక ఎట్టి వ్యతిరేక పరిస్థితులనైనను ఎదుర్కొనుచు కార్యరంగమున దుముకు బలము ఉత్సాహము శక్తి. ఇట్టి అద్భుతములను సాధింపగలది పవిత్రత నిస్వార్థతల తేజమే. మరియొక సందర్భమున స్వామీజీ ఇట్లు ఉద్ఘాటించెను. 'గుర్తుంచుకొనుడు, ఇది జీవితానుభవము: మీరు నిజముగా ఇతరుల శ్రేయమునే కోరితిరేని యావద్విశ్వము మీకెదురైనిలిచినను మిమ్ము బాధింపజాలదు. శ్రద్ధావంతుడవై నిజముగా స్వార్థరహితుడవైనచో, నీ యందున్న భగవద్భక్తి ఎదుట అది చూర్ణమై పోవును.' సంపూర్ణముగ నిస్వార్థపరులు కండని తన అనుయాయుల నాయన ఉద్బోధించెను. ఒక సంస్కృత శ్లోకము నాయన తరచుగా ఉదాహరించెడువాడు 'ధనాని జీవితంచైవ పరార్థే ప్రాజ్ఞ ఉత్సృజేత్, సన్నిమిత్తే వరంత్యాగో వినాశే నియతే సతి.' ధనమును జీవితమునుకూడ ఇతరులకొరకై ప్రాజ్ఞుడు త్యజింపవలెను. చావు నిశ్చయమైయుండగా ఉత్కృష్ట కార్యమునకై మరణించుటయే శ్రేష్ఠము. ఏలన మానవజీవితమును చక్కగా విని యోగించుటకు ఇదియే ఉత్తమ మార్గమని ఆయన యనెను. ఇంగర్ సాల్ ఒకప్పుడు ఆయనతో నిట్లు పలికెను. 'ఈ ప్రపంచమును పూర్తిగా అనుభవించుటనే నేను నమ్ముదును. పండుసు పూర్తిగా పిండుకొనవలెను. మనకు నిశ్చయముగ తెలిసినది ఈ ప్రపంచమే' స్వామీజీ ఇట్లు బదులాడెను. 'ఈ ప్రపంచమను పండును పిండుటకు నాకు శ్రేష్ఠతర మార్గము తెలియును. దానివలన నాకెక్కువ లభించును, ఏ భయమును లేదని నాకు తెలియును. కనుక పిండుటలో నాకానందము. నాకు బాధ్యతలు లేవు. భార్యాపుత్రులు ఆస్తిపాస్తులు అను బంధము లేదు. సకల మానవులను నేను ప్రేమింపగలను. ప్రతియొక్కడును నాకు భగవంతుడే. మానవుని భగవంతునిగ ప్రేమించుటయందలి ఆనందము నూహింపుము! నీ పండును ఈ విధముగ పిండుము. పదివేలరెట్లు నీకు లభించును. ప్రతియొక్క బిందువును సంపాదించుకొనుము.'

ఇంగర్ సాలుని 'నమ్మిక' యను స్వామీజీ 'తెలియు' టయును గమనార్హములు. ఇంగర్ సాలు పంచేంద్రియ ప్రపంచమున మాటలాడుచున్నాడు. అతనికి ఏదియు నిశ్చయముగ తెలియదు. స్వామీజీ తన గురుదేవుల కటాక్షము వలన ఏనాడో సర్వమును భగవన్మయముగా దర్శించినాడు. కనుకనే అతని నిర్ధారణ.

మరియొకసారి స్వామీజీ ఇట్లు ఘోషించెను. 'నిస్వార్థముగ నుండుట బొత్తిగా స్వార్థమే లేకుండుట–అదియే మోక్షము. ఏలన లోనున్న మానవుడు చచ్చును. భగవంతుడు మాత్రమే మిగులును.' ఇవి ఋషివాక్కులు. మంత్రద్రష్ట పలుకులు. అతి స్పష్టములు. అర్థద్వైవిధ్యములేనివి. మోక్షమునకు అతి సులభమైన మార్గమును సూచించునవి. కాని దానిని పాటింపవలెను. ఇతరులకొఱకై ప్రగాఢముగ నిష్కామముగ పరిశ్ర

మింపవలెను. తన గతి యేమగుసను ఆలోచనయే ఉండరాదు. ఆయన దీనిని స్వయముగా ఆచరించి చూపెను. 'ఆయనకు తనసుగూర్చిన ధ్యాసయే ఉన్నట్లు తోచదు. ఎల్లప్పుడును ఎదుటి వ్యక్తియందే ఆయనకు ఆసక్తి.' ఇవి ఆయన అమెరికా దేశీయుడైన మిత్రుని పలుకులు. నిండు హృదయముతో స్వామీజీ ఇట్లు పలికెను. 'రాత్రింబవళ్లు గుండెనెత్తురు ధారపోసి ఇతరులకై పరిశ్రమించిననో జీవితమున ఏది అసాధ్యమేయు ఉండదు. తెలియునా?' మరియొకసారి ఇట్లనెను. 'మనకు మనగూర్చిన యూలోచన లేనపుడే మన శ్రేష్ఠతమ పరిశ్రమ జరుగును. మహత్తమమైన ప్రభావము ప్రసరించును.'

విశ్వమానవప్రేమ

కాని నిస్స్వార్థత పరిపూర్ణమగు స్వార్థరాహిత్యమును పాటించుటకు వట్టి మేధః పరాక్రమము చాలదు. స్పందించు హృదయ ముండవలెను. విశ్వమానవప్రేమ యుండవలెను. స్వామిజీకి ఇది తలమునకలుగనుండెను. అదియే ఆయనను అమెరికా దేశమునకు పంపినది–దుర్భర దారిద్ర్యమున మూల్గుచున్న భారతీయ జనానీకము పరిస్థితిని మెరుగుచేయుటకై ధనమార్జించుటకు. ఆయనకు మతానుష్ఠానమనగా ఏడ్పు మొగముతో నుండుట కాదు, ఇతరులను చులకన చేయుట కాదు. 'సకలమానవజాతిపట్లను ప్రేమసహానుభూతి, అదియే మతానుష్ఠానలక్షణము.' అని యాయన పలికెను, ఈ లక్షణము మనకు కావలసినంత యున్నదని భ్రమింపకుందుముగాక. దీనినిగూర్చియే స్వామిజీ హెచ్చరించియున్నాడు. 'సర్వమానవులును సోదరులు అను నోటిమాటలు కాదు మానవజీవితముయొక్క ఏకత్వమును అనుభవింపవలెను. అంతయు అనుకూలముగ నున్నప్పుడు సోదరు డనుటకు ఎల్లరును సంసిద్ధులే. కాని వారి స్వార్థమునకు ఏకొంచెపులోపము కలిగినను ఇక కబర్దార్! ఇది మానవతను ప్రేమించుట కాదు. స్వార్థమే సానుభూతి ముసుగు వేసికొనియున్నది. బహుజనహితమునకై ప్రతివ్యక్తియు ఆత్మబలిదానము నొసగగల, ప్రతియొక్క వ్యక్తియు సంఘశ్రేయముకై ఏకైక లక్ష్యముతో పాటుపడుచున్న, సమాజము ఏదేశమునగాని ఏర్పడలేదు. అందు సందేహము లేదు. అట్టిది ఏ కొందరు మానవులో సాధింపగలరు. భగవంతుడు ఎన్నుకొనిన అట్టివారు తమను చరితార్థులుగ భావించుకొనవలెనే కాని అందు గర్వమునకు తావులేదు. 'ప్రకృతిచేతనే అందరును సహాయము పొందుచున్నారు. మనము లక్షలమందిమి లేకపోయినను పొందుదుము ఇతరులకు సాయము చేయగలుగుట యొక విశిష్టమగు అవకాశము. దానివలన మనము ధన్యులమగుదుము. కనుక ప్రపంచమునకేదియో చేయుచున్నామనెడి భావమును మీ మనస్సునుండి తరిమివేయుడు. మీనుండి ప్రపంచమునకేసహాయమును అక్కర లేదు, ఎవడైనను తాను ప్రపంచమునకు సహాయము చేయుటకు జన్మించితి ననుకొనినచో అట్టి వట్టి గర్వము స్వార్థపరతమాత్రమే, సానుభూతి వేషము వేసికొనినది.' ఆయన స్వయముగా జీవితాంతము వినయశీలి.

ఆయన జీవితమున నొక సంఘటన. స్వామిజీ మఠావరణమున శ్రమించుచున్న కొందరు సంతాలు కూలీలతో భాషించువారు. వారి కష్టములు వినగా స్వామి కనులవెంట నీరు కారెడిది. కూలీలు తమ కథనమునాపి స్వామిని పొండని ప్రార్థింతురు. వారినే ఒకనాడు మృష్టాన్న తృప్తులనుగ చేసి స్వామి వారియందు సాక్షాత్ నారాయణునే దర్శించెను.

సంకల్పశుద్ధి దృఢవిశ్వాసము

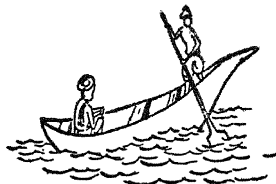
మానవసౌభాగ్యమునకై పరిశ్రమింపగలుగు ప్రేరణశక్తి వైరాగ్యమువలననే జనించును.

కేవలము బాహ్యవైరాగ్యమువలననే గాక అంతరవైరాగ్యమువలన. ఆ పరిశ్రమ ప్రారంభమునగాని మధ్యగాని అంతమునగాని ఎట్టి స్వార్థము నుండరాదు. అదియే సంకల్పశుద్ధి. గమ్యమునకు సరియగు మార్గము నెన్నుకొంటిమను దృఢవిశ్వాసమున్నగాని సంకల్పశుద్ధి ఏర్పడదు. ఏమార్గమున విజయము పొందవలెనన్నను ఇవి రెండును పునాదులవలె ఆవశ్యకములే. 'మానవాతీతమగు జ్ఞానము పొందితిమను నటకులకు దూరముగ నుండు'డని స్వామి హెచ్చరించెను. ఆధ్యాత్మిక జీవితమున కిదియే గొప్ప ఆటంకము. ఫలితములు మనకు అతిత్వరలో కావలెను. అప్రయత్నముగ కావలెను. ఇది సాధ్యమా? కాదు. అయినను మానవులు సిద్ధులకై పరువులిడుదురు. కాని నిజముగా శ్రద్ధావంతులైనవారికి ఎందరో మహానుభావులు అభయదానముచేసిరి. స్వామిజీ కూడ వారివలెనే అనుచున్నాడు, 'సత్యము పవిత్రత నిస్వార్థత–ఇవియున్నచో అతనిని అణచగలశక్తి ఈలోకమునగానిలోకాంతరమునగాని లేదు.' దీనికి ఆయన జీవితమే నిదర్శనముకదా!

బ్రహ్మచర్యము

'మనోవాక్కాయములందును సర్వకాల సర్వావస్థలయందును పాటించునదే బ్రహ్మచర్యము.' అని స్వామిజీయనెను. బ్రహ్మచర్యపు విలువను తెలుపుటకు స్వామిజీకంటెతగినవక్త దొరకడు. ఆయన మూర్తీభవించిన పవిత్రత, శ్రీరామకృష్ణుడు ఆయన ఉజ్జ్వలమగు అగ్ని యనెను. 'మాయ నరేంద్రునకు పదియడుగుల దూరమున నిలిచిపోయినది. తనవలలో అతనిని చిక్కించుకొనలేకపోయినది.' అనెను. అట్టిస్వామిజీ బ్రహ్మచర్యము నిట్లు ప్రస్తుతించెను. 'పవిత్రుడైన మానవుడు మాత్రమే ఓజశ్శక్తిని మెదడునకుకొనిపోయినిలువయుంచుకొనగలడు.కనుకనే అదిసర్వోన్నత సుగుణముగ నెన్నబడినది.' 'బ్రహ్మచర్యములేక ఆధ్యాత్మికబలము లేదు. మానవజాతిపై బ్రహ్మచర్యము అద్భుతమగు నియమనశక్తి నిచ్చును. ఆధ్యాత్మికనేతలందరును బ్రహ్మచర్యము నవలంబించినవారే. అదియే వారికి శక్తి నిచ్చినది.' 'బ్రహ్మచర్యమును పాటించుటవలననే శ్రద్ధావిశ్వాసములు కలుగును. దానివలన సమస్త పాండిత్యమును అల్పకాలముననే వశము చేసికొనవచ్చును. ఏకసంథాగ్రాహియగును. ఈ బ్రహ్మచర్యము లేకపోవుటయే మన వినాశమునకు కారణము.' ఈ విధముగ స్వామి యనేక పర్యాయములు నుడివెను. ఆజీవితమంతయు అట్టి బ్రహ్మచర్యమునకు వివరణయేకదా!

శ్రీవివేకానందుని జీవితము నొకసారి చదివినను మనము పేర్కొనిన గుణములనేకాక దైవభక్తి ఆత్మవిశ్వాసము మొదలగు ఆయన బోధలకు గూడ ఆయన జీవద్భాష్యమని తెలియనగును. అట్టిమహాపురుషుని తగినవిధముగ గౌరవించుట మనకు సాధ్యమా? ఆయన అడుగుజాడలలో నడువ ప్రయత్నించుటద్వారా ఆయనకు ప్రీతికలిగింతముగాక.

మాతృదేవి చరణసన్నిధి

ఆంగ్ల గ్రంథము:
ఎట్ ది హోలీమదర్స్ ఫీట్

అనువాదము:
పి. గణపతిశాస్త్రి

"అనేక జన్మలలో ఏ ఒక్కరు ఎల్లప్పుడు దుఃఖితులు కాజాలరు. తాము చేసిన కర్మఫలితాలే తాము అనుభవిస్తూంటారు. అంతా కార్యకారణాల శృంఖలతో ముడిపడిఉన్నది. అంతే."

"అయితే అంతా కర్మల ఫలితమేనా?" అడిగాను.

"కాక మరేమిటి నాయనా?"

"అయితే అమ్మా, మానవుల దుష్టసత్కర్మల మూలకారణ మెచ్చట ఉన్నది? 'పూర్వజన్మలోనే' అని మీ రనవచ్చును. అయితే ఆ పూర్వ పూర్వజన్మలతోబాటు ఈ కర్మజాలాని కంతటికీ మూలకారణ మెచ్చట ఉన్నది?" అని తిరిగి నేను నా జిజ్ఞాస వెల్లడించుకున్నాను. దాని మీద అమ్మ అనుగ్రహించారు.

"ఒక్క పచ్చగడ్డి పోచకూడా ఆ భగవానుని ఆజ్ఞ లేనిదే చలించదు నాయనా. ఒక వ్యక్తికి మంచి సమయం వచ్చినప్పుడు అతని ఆలోచన ప్రార్థనవైపు తిరుగుతుంది. చెడుకాలం దాపురించినపుడు అంతా చెడుగే. అది అంతా ఆ భగవానుని సంకల్పానుసారంగానే సాగిపోతూంటుంది. ఆ భగవంతుడు తన సాధనాల ద్వారానే తన కృత్యాలన్నీ నిర్వహించుకుంటాడు. నరేన్‌కి (వివేకానంద) స్వతః అంతటి మహనీయశక్తు లేమున్నాయి? భగవంతుడు అతనిద్వారా కొన్ని ఘనకార్యాలు నిర్వర్తించదలుచుకున్నాడు. కనకనే నరేన్ అంతటివాడయినాడు. అంతే. ఆ భగవానునికి తన కర్తవ్యాలేమో విస్పష్టంగా తెలుసును. అయితే ఎవరయినా ఆత్మార్పణం కావించుకున్నంతలోనే ఆ స్వామి అతనికన్నీ స్వయంగా తానే సమకూరుస్తాడు. ప్రతివ్యక్తి ప్రతీది ఓరిమితో సహించాలి, అన్నీ ఆయా కర్మల ఫలితాలే కనక తాను పూర్వం చేసిన దుష్కర్మఫలితం ఈ పుట్టుకలో సత్కర్మల ఫలితం తుదముట్టిస్తున్నది."

"ఈనాటి కర్మఫలిగం పూర్వజన్మల కర్మ పరిణామం తుదముట్టించగలదా అమ్మా?" నేను మళ్లీ అడిగాను.

"ఎందుకు తుదముట్టించదు? నీవు ఒక మంచి పని చేస్తే అది గతజన్మలో నీ దుష్కర్మల ఫలితం రూపుమాపివేస్తుంది. ఎవరయినా ఆ భగవంతుని నామం జపించి ప్రార్థించి మనసారా ధ్యానించినఎడల పాపకృత్యాల ఫలితాలన్నీ పటాపంచలవుతాయి."

ఉద్బోధన కార్యాలయము: ప్రార్థన మందిరము: ఆనాటి ప్రొద్దుటివేళ అమ్మ నేను ప్రసంగించుకుంటున్నాము. ఆ సందర్భంలో మాతృదేవి అన్నారు.

"ఠాకూరు నన్ను విడనాడి వెళ్లిపోయిన తరవాత నేను కామార్పుకూరులో ఒంటరిగా నివసించేదాన్ని. ఆ సమయంలో 'నాకొక్క కుమారుడయినా లేడే! ఇంకేదీ లేదే! ఇక బ్రతికిఉంటే మాత్రం ప్రయోజనమేమిటి?' అని భావించేదాన్ని. ఆపైన ఠాకూరు ఒకనాడు నా సమక్షంలో సాక్షాత్కరించి ఓదార్చారు.

'ఎందుకలాగ మథనపడుతున్నావు? ఒక్క కొడుకయినా లేడే! అనుకుంటున్నావు. ఇదిగో నీకు రత్నాలనంటి కుమారుల నిచ్చాను. నిన్ను అసంఖ్యాకులు ఎల్లప్పుడు అమ్మా! అమ్మా! అని పిలిచేసమయం రాబోతున్నది.'

"నేను బృందావనానికి వెళ్లుతున్న సమయంలో ఠాకూరు నేను కూర్చున్న రైలు పెట్టె కిటికీలో నుంచి కనపడి 'నీదగ్గిర ఉన్న నాఇష్టకవచం బహు

భద్రం సుమా! అది ఎక్కడున్నా పోగొట్టుకుంటావేమో! జాగ్రత్త!' అని హెచ్చరించారు.''

''ఆయన ఇష్టకవచం నేనప్పుడు ధరిస్తూ అర్చించేదాన్ని. ఆ తరువాత నేనది బేలూరు మఠానికి ఇచ్చివేశాను. ఇప్పుడు దాని కక్కడ పూజ జరుగుతున్నది.''

''ఈ ఏడాది ఠాకూరు జన్మదినోత్సవం సందర్భంలో అది పోయిందమ్మా. పూలతోను బిల్వదళాలతోను కలిపి ఆ కవచం గంగానదిలో పడవేశారు. రాముబాబు కుమారుడు ఋషి ఏటి ఆటు పోటుల సమయం లో అక్కడ అడుకుంటూంటే ఆ కవచం మళ్లీ కనిపించింది. ఆ విధంగా తిరిగి దానిని మఠంలో చేర్చడం జరిగింది.'' అని దాని ఇటీవలి కథ చెప్పాను నేను.

''అది ఠాకూరు స్వంత కవచం. దాన్ని కంటికి రెప్పలా కాపాడుకోవాలి'' అన్నారామె.

ఆ తరవాత బేలూరు మఠాన్ని గురించి కొనసాగిన మా సంభాషణ సందర్భంలో అమ్మ అన్నారు.

''గంగ అవతలి ప్రదేశంలో ఒక ఇల్లున్నట్టు, దానిలో ఠాకూరు నివసిస్తున్నట్టు నా కెల్లప్పుడు అనిపిస్తూండేది. ఇప్పుడు అక్కడ బేలూరు మఠము దాని పరిసరంలోఒక అరటితోట ఉన్నాయి. మఠనిర్మాణం ప్రారంభం కాకమునుపు మొట్టమొదట అక్కడ భూమి కొనడం జరిగింది. ఆ తరవాత నరేన్ నన్ను ఒకనాడు అక్కడికి తీసుకువెళ్లి ఆ పరిసరాలన్నీ చూపించి 'అమ్మా, ఇది మీ సొంతభూమి. మీ రింక హాయిగా ఇష్టం వచ్చినట్టు ఎంతో ఆప్యాయంగా ఇక్కడ సంచరించవచ్చును.' అన్నాడు.

''నేనొకమారు బోధగయ మఠం సందర్శించాను. అక్కడ సన్న్యాసులందరికి సమస్త సౌకర్యాలు అమరిఉన్నాయి. ఎక్కడా ఏ విధమయిన లోటూ కనబడలేదు. నేనప్పుడెంతో దుఃఖించి ఠాకూరు నుద్దేశించి 'ప్రభూ! నా సంతానానికి ఎక్కడా నిలువచే తావుగాని తిన తిండిగాని లేవు. నా బిడ్డలు ఇంటింటికి వెళ్లి బిచ్చమెత్తుకుంటున్నారు. వారి కిరికీ ఇటువంటి మఠాలుంటే ఎంత బాగుంటుంది!'' అని ప్రార్థించాను. చిట్టచివరకి ఠాకూరు సంకల్పంవల్లనే బేలూర్‌లో మఠనిర్మాణం జరిగింది.

''నరేన్ ఒకసారి నా దగ్గిరికివచ్చి 'అమ్మా, మఠానికి మరి కొంత భూమి కావాలన్న ప్రార్థనతో 108 బిల్వదళాలు ఠాకూరు సన్నిధిని సమర్పించాను. కర్మ ఫలించక తీరదుగదా! ఎప్పుడో ఒకనాడు మఠానికా భూమి లభించి తీరుతుంది.' అన్నాడు.''

మధ్యాహ్న భోజనం ముగించినపిమ్మట నేనొకనాడు తాంబూలంకోసం ఉద్బోధన కార్యాలయం పై అంతస్తులోదికి వెళ్లాను. ఆ సందర్భంలో అమ్మ అన్నారు. ''నరేన్ ఒకసారి నాదగ్గిరికివచ్చి 'అమ్మా, ఇటీవల ప్రపంచంలో ప్రతిది శూన్యంలోకి ఎగిరిపోతున్నట్లు అనిపిస్తున్నది' అన్నాడు. నేనతనిని నవ్వి 'నాయనా! అయితే నన్ను కూడా దానిలోనికి ఎగరగొట్టి వెయ్యకు సుమా!' అన్నాను. దానిమీద నరేన్ 'అమ్మా, మిమ్మల్ని శూన్యంలోకి లీనం చేస్తే ఇక నేనెక్కడ నిలబడగలను? నా కాధారమేది? గురుపాద పద్మాలే శూన్యాలన్న జ్ఞానం కేవలము అజ్ఞానమే. గురుదేవుని పాదపద్మాలే లేవన్న జ్ఞానానికి, నిలబడడానికి నెలవేది ఉన్నది?' అన్నాడు.

అదలా వివరించిన పిమ్మట అమ్మ ఇలాగన్నారు. అయితే యథార్థ సంపూర్ణ జ్ఞానోదయం జరిగిన పిమ్మట మరి భగవానుని ఉనికి వేరుగా స్ఫురించదు. సత్య జగన్మాతృ స్వరూపం మాత్రమే అప్పుడు గోచరిస్తుంది. చిట్టచివరకి ఆ తల్లి సృష్టిలో సర్వత్ర సాక్షాత్కరిస్తుంది. అప్పుడిక అంతా ఒకటే! అంతే!'' (సశేషము)

సౌఖ్యము

చిర్రావూరు వెంకట్రావు

సుఖమును కోరుట మానవస్వభావము. సుఖమెట్లు కలుగును? లభించిన సుఖమెట్లు వృద్ధిపొందును? దుఃఖము పోవుటకు మార్గమేమి? అను విచారణ చేయుటలోనే మానవునిజీవితము ముగియుచున్నది. మానవుడే సత్కార్యమును ప్రారంభించినను, యేదేవునిపూజింపతలచినను, ధర్మార్థకామ మోక్షములను చతుర్విధ పురుషార్థఫల ప్రాప్తి కలుగవలయునని యే సంకల్పము చేయుచున్నాడు. అయితేయేకాని సుఖదుఃఖముల తారతమ్యమును గుర్తింపగలేక పోవుచున్నాడు. ఈ విషయమై శాస్త్రములు, పురాణములు కూడ సరియైనమార్గమును తెలుపుటలేదు. ఇష్టమైనదే సుఖమనియు, ద్వేషమైనదే దుఃఖమనియు నిర్ణయించుచున్నవి. కాని ఇష్టమైనవన్నియు సుఖమిచ్చునని చెప్పుటకు వీలులేని పరిస్థితులనేకములు జీవితములో కనబడుచున్నవి. దప్పికగలవానికి నీరిష్టముగా నుండును. నీటివల్ల దాహశాంతి కలిగి సుఖమిచ్చెను జలమును సుఖమని చెప్పుట యుక్తముకాదు. ఏటిలో మునిగినవానిని సుఖములో మునిగినాడని చెప్పగలమా? విద్యుచ్ఛక్తి మనకెన్నివిధములుగానో సహాయపడుచున్నది. సుఖము నిచ్చుచున్నది. దానిని కూడ మనకిష్టమైనదానినిగానె చెప్పవచ్చును. అయినను కొన్నిసమయములందు ప్రాణాపాయముగూడ చేయుచున్నది. కాబట్టి ఇష్టమైనవన్నియు సుఖములు కావని చెప్పవచ్చును. అలాంటప్పుడు సుఖమనునదేది? కొంతమంది శాస్త్రకారులు దుఃఖనివారణమే సుఖమని చెప్పుచున్నారు. అప్పుడు సుఖము దుఃఖమను రెండు వేదనలు లేవనియు, ఒకటి లేకపోవుటయే, వేరొకదాని స్వరూపమనియు తేలుచున్నది. ఆకలి బాధను భోజనముతోను, దాహబాధను జలపానముతోను, రోగబాధ ఔషధముతోను నివర్తింపచేసికొనుటయే సుఖమగుచున్నది.

ఈవిషయమునే వేదాంతశాస్త్రములుగూడ నిర్ధారణ చేయుచున్నవి. మనుజునకు సంభవించు సర్వదుఃఖములకు తృష్ణలేక కోరిక మూలమనియు, కోరినదానిని సాధించుటలోగాని లేక సంప్రాప్తించక పోవుటవలనగాని దుఃఖము ప్రాప్తించుననియు. దానిని నివారించుటయే సుఖమనియు చెప్పుచున్నవి. దీనినిబట్టి సకలదుఃఖములకు వెనుక తృష్ణయుండి తీరవలెనని తేలుచున్నది. విచారణచేసి చూచిన నీ విషయముకూడ నిజమని తోచదు. నిత్యము భోజనము చేయుటవలన సుఖము కలుగుచున్నది. ఆ భోజనము చేయుటకు ముందు తృష్ణామూలకమగు దుఃఖము లేదు. ఒక బాలునకు కలకండముక్క నిచ్చిన మిక్కిలి సంతోషించును. ఆ సంతోషమునకు ముందు పటికబెల్లమును తినవలెనను కోరికగాని, దానివలన గలుగు దుఃఖముగాని లేదు. హఠాత్తుగా వానికి సంతోషము కలిగినది. కాబట్టి సుఖమునకు, సంతోషమునకు తృష్ణామూలకమైన దుఃఖనివారణమే ప్రధానమగుటకు వీలులేదు. సుఖదుఃఖములు కావడికుండలవలె రెండనియు సంసారచక్రమున పైకి క్రిందికి తిరుగుచు నొకదానివెనుక నొకటి వచ్చుచు పోవుచుండుననియు, సుఖదుఃఖములలో నొకదాని ననుభవించిననే వేరొకదాని యనుభవము తెలియదనియు, లోకానుభవము కలవారు చెప్పుచున్నారు.

కాని కొన్నిసుఖములు దుఃఖానుభవములేకయే వచ్చుటను జూచుచున్నాము. కాబట్టి తృష్ణ, లేక కోరిక యనుదానిని విడుచుటవలన లాభము లేదు. అంతమాత్రమున సుఖము రానేరదు.

తృష్ణలేని మానవుడు సుఖసాధనకై ప్రయత్నము చేయుట సంభవింపదు. ప్రయత్నహీనుడు ఫలితమును సాధించుటకు సమర్థుడుకాడు. బాహ్యావస్తువులకు నింద్రియములకు తగిన సంయోగమును గలిగించుకొని మనుజుడు తాత్కాలిక సుఖ మనుభవించుచున్నాడు. బాహ్యావస్తువులు స్థిరములు కాకపోవుటచే వానివియోగమువలన దుఃఖించుచున్నాడు. ఒక్కొక్కప్పుడు బాహ్యావస్తువులతో జ్ఞానేంద్రియ కర్మేంద్రియములకు సంబంధము కలిగియున్నను, మనస్సు సహాయము చేయనప్పుడు తాత్కాలిక సుఖమునుకూడ పొందలేక పోవుచున్నాడు. ఇందువలన సుఖానుభవము పొందుటకు మనస్సు ప్రధానమైనదని చెప్పవచ్చును. ఆ మనస్సు చంచలమైనది. దానిని స్వాధీనపర్చుకొనుటకు నిత్యనైమిత్తిక కామ్యకర్మలను చేయుమని వేదములు చెప్పుచున్నవి. ఆ కర్మలు పూర్వజన్మ పాపములను హరించి జ్ఞానమార్గమునకు దోహదము చేసినను కర్మఫలముల ననుభవించుటకు మరల మరల పుట్టుట దుఃఖము లనుభవించుట సుఖమునకై దేవులాడుట కలుగుచునే యున్నది. కావున విధాయకమైన కర్మలు చేయుటవలన కలిగిన జ్ఞానసహాయముతో మనస్సును నిగ్రహించి ఫలాపేక్షలేక కర్మలను చేయుటయే మానవుని కర్తవ్యము. అనగా తానుచేయు కర్మలకు తగిన ఫలము కావలెనను కోరికను వీడవలయును. అంతేకాని కర్మచేయవలెనను కోరిక, లేక తృష్ణను మాత్రము వదలకూడదు. అందువలన మనస్సు శుద్ధమగును. సుఖము కలిగినను దుఃఖము కలిగినను లెక్కచేయక తత్ఫలితములను సమానముగా ననుభవించుశక్తి కలుగును. తరుగని సౌఖ్యములకై యింకను ప్రయత్నములు సాగించును. తద్వారా బాహ్యప్రపంచములో సుఖములేదని గుర్తించి ఆత్మస్వరూపమును గుర్తించుటకు ప్రారంభించును. ఆత్మజ్ఞానము కలిగిన వెంటనే బాహ్యప్రపంచములో ప్రతివస్తువునందును తన యాత్మయే కలదని గుర్తించును. ఆ యాత్మదర్శనమే సత్యము నిత్యము బ్రహ్మసందమనియు, తరుగని సౌఖ్యములనిచ్చు పరమాత్మయనియు తెలుసుకొను జ్ఞానమును కలుగజేయుచున్నది. వెంటనే తా నా బ్రహ్మమందు లీనమై శాశ్వతమైన సుఖానందము లనుభవించి సర్వులను సుఖింపజేసి లోకకల్యాణమొనరించు శక్తికలవాడగును——

ఓమ్ తత్ సత్

లోకో భిన్నరుచిః

పేరూరి పురంజయుడు

'పొడుగు' గంట కొట్టేశారు. పిల్లలందరూ పొలోమంటూ ఇళ్లకు పరుగెత్తుతున్నారు. కొందరు బంతులెగరేస్తూ మైదానంలోకి పరుగులు పెడుతున్నారు. కొందరు హాబీరూములో గంభీర భావంతో విశ్వామిత్ర సృష్టి చేయడానికి ఏకాగ్రచిత్తులై తరలిపోతున్నారు. ఈ చిన్నారుల కోరికలలో ఎంత వైవిధ్యం అనుకుంటూ నిలబడ్డాను. ఒంటరి ఇంటికి పోదామా వద్దా అన్నంతలో మరొక చిన్నారి, ఇవాళ నాటకం రిహార్సలు సార్. చూద్దురుగాని రండి సార్ అంటూ పిలుచుకుపోయాడు.

వాళ్ల నాటకశాలలో ప్రవేశించి శాల నట

కులను ఇబ్బంది కలగకుండా వెనకగా కూర్చు న్నాను. మంచినాటకమే. నచికేతుడి కథ. యముడి ఇంటి అరుగుపైన నచికేతుడు మూడు రోజులు పస్తుండవలసి వచ్చింది, తిరిగివచ్చిన యముడు నొచ్చుకొని ఎంత అపరాధం జరిగిపోయిందీ అని విచారించి, ఆ మూడు రోజులకుగాను మూడు వరాలిస్తాను కోరుకొమ్మంటాడు. నచికేతుడు వరాలు కోరుతున్నాడు.

మూడవ వరం. పాలుగారే బుగ్గలతో ఈ అభినవ నచికేతుడు అడుగుతున్నాడు "అయ్యా, మనిషి చనిపోయాక అతడు ఉన్నాడని కొందరంటారు. లేడని మరికొందరంటారు. దీని సంగతేమిటో మీవలన తెలుసుకోవాలని ఉన్నది. ఇది నా మూడోవరం."

ఒళ్లంతా పులకించిపోయింది. నాటకంలోనే అన్నా, అన్నవాడికో విన్నవాళ్లకో ఒకరికైనా జిజ్ఞాస కలుగకమానదు. ఎన్నెన్ని ఘనకార్యాలు చేసినా ఎలాంటి నీచకృత్యాలు చేసినా జీవితంలో చావు తప్పదు. చనిపోయాక ఉంటామో ఉండమో నిర్ధారణగా తెలిస్తే ఈ జీవితం ఇలాగే గడుపుతామా? ఏ విద్య అయినా ఎవరోఒకరు చెప్పగలరు కాని చావు తరువాత ఏమున్నదో మృత్యుదేవత తప్ప ఇంకెవరు చెప్పగలరు? అందుకే నచికేతుడు అడుగుతున్నాడు.

యేయం ప్రేతే విచికిత్సామనుష్యే
ఽస్తీత్యేకే నాయమస్తీతి చైకే।
ఏతద్విద్యామనుశిష్టస్త్వయాఽహం
వరాణామేష వరస్తృతీయః॥

దేవుళ్లను ప్రార్థించేటప్పుడు ఆ కోరిక కోరు ఈ కోరిక కోరు అని వాళ్ల నాయన నచికేతుడికి నేర్పలేదు గాబట్టి సరిపోయింది. తన కోరిక తానే నిర్ణయించుకున్నాడు. లేకపోతే మంచి మార్కులు రావాలనో పేసయితే చాలనో అడగడూ? యముడు నీకు వజ్రవైఢూర్యాలిస్తాను, భూప్రపంచానికంతటికీ రాజును చేస్తాను. దేవతలు అనుభవించే సౌఖ్యాలన్నీ నీవు అనుభవించు నీకు ఇష్టంవచ్చినంతకాలం జీవించు అని ఎంత ఆశ పెట్టినా లొంగక 'భూమిపైన నివసిస్తూ ఉన్నా, ఉన్నత విలువలు తెలిసిన ఎవడు దీర్ఘజీవనంతో తృప్తిపడి భోగభాగ్యాలలో సారమేమీ లేదని తెలిసీ వాటిలో ఆనందాన్ని అనుభవించగలడు? దేవతలకుకూడా అర్థంగాని ఆ విషయం తప్ప తెలుసుకోదగినది మరొకటేదీ లేదు. నచికేతుడు ఇంకొకవరం అడగబోడు' అని ఘంటా మోగించి చెప్పాడు యముడికి. నచికేతుడి కోరిక అది.

చిన్నప్పటినుండీ అర్థమవుతూఉన్న వేదఘోషలమధ్య పెరిగాడు కాబట్టీ పూర్వసుకృతంవల్లనూ తండ్రిగారి 'ఆశీర్వాద' బలంవల్లనూ యముడిని ముఖాముఖీగా చూడగలిగాడు కాబట్టీ వివేచనాపరుడు కాబట్టీ నచికేతుడు అలాంటి వరం కోరుకున్నాడు. అందరూ అలాగే అడగగలరా?

కృష్ణబలరాములు మధురానగరికి వెళ్లినపుడు అక్కడ ఒక నేతగాడు మెత్తమెత్తటి వస్త్రాలు రంగురంగుల వస్త్రాలు ఎన్నో ఆభరణాలు తెచ్చి నివేదనం చేశాడట చాలా సంతోషంతో. ఈ నేతగాడు ఏ కోరికా కోరకపోయినా శ్రీకృష్ణుడు '....వాయకుని శుశ్రూషన్ మహాప్రీతుడై సారూప్యంబును లక్ష్మియున్నొసగె నైశ్వర్యాది సంధాయియై.' బహుశా అతడి మనసులోని కోరిక శ్రీకృష్ణుడికి తెలిసే వుంటుంది.

ఆ తరువాత సుదాముడనే మాలాకారుడి ఇంటికి వెళ్లారు కృష్ణబలరాములు. వాడు భయభక్తులతో అర్ఘ్యపాద్యాదులన్నీ ఇచ్చి పూజచేసి ఘనసురభిదామములు తెచ్చిఇచ్చాడు. ఆ పూలమాలలకు సంతోషపడి శ్రీకృష్ణుడు నీకేంవరం కావాలోకోరుకో ఇస్తాను అంటాడు. దానికివాడు

నీ పాద కమల సేవయు
నీ పాదార్చకులతోడి నెయ్యము నితాం
తాపార భూతదయయును
దాపసమందార నాకు దయసేయగదే!

అని మాత్రం కోరుకుంటాడు. దండలు చేసి అమ్ముకునేవాడికి ఎంత విచక్షణాజ్ఞానం ఉన్నది! నిజమైన చదువంటె అదీ. ఏది శాశ్వతిమో ఏది అశాశ్వతమో చట్టున తెలుసుకొనే జ్ఞానం.

అక్కణ్ణించి బయలు దేరిపోతూ ఉంటె దార్లో వాళ్లకు కుబ్జ ఎదురైంది. ఆమెకు ఒళ్లు మూడు వంకరలు. కంసుడి దాసి. శ్రీకృష్ణుడు మురిపించి అడగగా ఆయన అందానికి మురిసిపోతూ తనకు అందం లేదని కించపడుతూ

"....యా కుమారుల
తనువులు నగవులును వీక్షితమ్ములు మాటల్
దన చిత్తము గరగించిన
ననులేపనములిచ్చె వారి కలల ప్రియము
తోన్."

అవన్నీ సింగారించుకుని శ్రీకృష్ణుడు దయతో ఆమె అడగకుండానే భువనమోహనమైన అందాన్ని ప్రసాదించాడు. కానీ ఆమె కోరేవరం!

వేంచేయుము నా యింటికి
పంచశరాకార యనుచు పైకొంగాక
ర్షించి హరిఁ దిగిచెగామిని
పంచాశుగ బాణజాల భగ్నహృదయయై.

దాసి కాబట్టీ ఎలాంటి మంచి సంస్కారమూ ఒంటబట్టలేదు కాబట్టీ ఆమె శరీర సౌఖ్యాన్నిమాత్రమే కోరగలిగింది. అయినా మనసులో ప్రేమ అనే మధురభావం ఉండి అర్పించేయగలిగిందంవలన ఏదో ఒక రూపంలో భగవంతుడైన కృష్ణుడి అనుగ్రహం పొందగలిగింది కదా.

ప్రేమ నిండుగా ఉంటే ఏ కోరికలూ కోరరు. అంతకుముందు శ్రీకృష్ణుడు తన గొల్ల పరివారంతో ఒకసారి అడవిలోకి చాలాదూరం వెళ్లిపోయాడు. అందరికీ ఆకలేసింది. శ్రీకృష్ణుడన్నాడుగదా, అదిగో అక్కడ బ్రాహ్మలంతా యజ్ఞం చేస్తున్నారు. అక్కడికిపోయి మా పేరు చెప్పి అడగండి అన్నం పెడతారు అని. ఈ పిల్లలందరూ పోయి ఆ బ్రాహ్మల్ని మంచిమాటలు చెప్పి అడిగితే వేదవేదాంగాలు అన్నీ అధ్యయనం చేసిన ఆ మందమతులు అన్నంలేదు పోపొమ్మన్నారట. శ్రీకృష్ణుడు మళ్లీ పంపగా గొల్లలు ఈసారి ఆ మునుల భార్యలదగ్గరికిపోయి అడుగుతారట. వెంటనే వాళ్లు రామకృష్ణులను చూడాలని ఉత్సాహపడుతూ షడ్రసోపేతాలైన భోజనాలను కుండలలో నింపుకుని సముద్రంలో చేరడానికి పరుగులుతీసే నదులలాగ బయలుదేరారట, ఎంతయినా అమ్మలు గదా. బిడ్డలు కడుపార తినాలనితప్ప వేరేకోరిక వాళ్లకేముంటుంది?

బిడ్డలు మగలును భ్రాతలు
నడ్డముచని వలదనంగ నటుదలఁడని మా
ఱొడ్డుచు జగదీశ్వరునకు
జడ్డన నన్నంబు గొనుచు జనిరా సుదతుల్.

జగదీశ్వరుడికి అన్నం పెట్టాలన్నదే వారి ఒకే ఒక్క కోరిక. దానికి ఎవరి అడ్డమూ వారు సహించలేరు.

ఏ కాలంలోనయినా భగవంతుడిని గుర్తించగలిగేవాళ్లు కోరే కోరికలు తీరే వేరు. శ్రీరామకృష్ణదేవుల జన్మస్థలమైన కామార్పుకూరులో శ్రీనివాస్ అనే అధమవర్ణుడు ఒకడు ఉండేవాడు. అధమవర్ణుడైతేనేమి భగవద్భక్తిలో అతనిదే అగ్రాసనమని చెప్పవచ్చు. గవ్వలతో గాజులు చేసి అవిఅమ్మి పొట్టపోసుకునే కుటుంబం వాళ్లది. బహుశా అటువంటివాళ్లకే సహజస్ఫూర్తివల్ల భగవంతుడి నిజస్వరూపం కనిపిస్తుందేమో. ఈ శ్రీనివాసుడు ఒకసారి శ్రీరామకృష్ణులను, అప్పటి

కాయన తొమ్మిది పదేండ్ల బాలుడు, ఏకాంత ప్రదేశానికి తీసుకుపోయి ఆయనకు పూజచేశాడట! దేవుడికోసం చేసిన పూలమాలను శ్రీరామకృష్ణుల మెడలోనే వేశాడు! నైవేద్యంగా అంగడిలో కొన్ని తీపి పదార్థాలను తినిపిస్తూ ఆనందాశ్రువులు రాల్చాడు. ఈ దాసునిని దయతో అనుగ్రహించాల్సిందని అతడు కోరినవరం!

అలాగే వాళ్ళింట్లో ధని అనే కమ్మరివనిత చంద్రమణీదేవికి సహాయం చేస్తూఉండేది. ఈమె హస్తాలద్వారానే శ్రీరామకృష్ణుడు ఈలోకంలో పడ్డాడు. ఈమెకు కూడా శ్రీరామకృష్ణులపట్ల భగవంతుడిమీద ఉన్నంత ప్రేమ. ఆమె కోరిన వరం ఏమంటే ఉపనయనం నాడు తన చేతుల ద్వారా శ్రీరామకృష్ణుడు ప్రథమభిక్ష స్వీకరించాలని! శ్రీరామకృష్ణులది ఉత్తమ బ్రాహ్మణ వంశం. ఈమెది కమ్మరికులం. ఇంట్లోవాళ్లు ఒప్పుకుంటారా? అయినాసరే, ఆరోజు ఎంత గొడవ జరిగినా శ్రీరామకృష్ణులు తాను ఇచ్చినమాట నిలబెట్టుకుని ధని నుండే ప్రథమభిక్ష స్వీకరించారు. ఈశ్వరార్పణంచేసి బిచ్చంవేసినా పరమపదం వస్తుందట. ఇక సాక్షాత్తు భగవంతుడే భిక్ష స్వీకరిస్తె ఎలాంటిఫలమో!

పరమేశ్వరార్పణంబుగ
పరజనులకు భిక్షయిడిన పరమపదమునం
దరగెదరట తుది సాక్షా
త్పరమేశుడు భిక్షగొన్న ఫలమెట్టిదియో!

అని శ్రీకృష్ణుడికి అన్నంపెట్టిన మునిపత్నులనుగురించి శుకయోగీంద్రుడే అంటాడు మరి. ఫలితం సంగతి ఎలా ఉన్నా వాళ్లకుండిన కోరిక అంతా ఆయనకుఅన్నంపెట్టాలనిమాత్రమేకదా.

లక్షణంగా పొట్టగడుస్తూఉంటే ఈ భగవంతుడూ వరాలూ సరేగాని పూటగడవడమే కష్టంగాఉండే రోజులలో పొట్టకూటి వరాలుకాక వేరే కోరికలుంటాయా? ఏమో!

వివేకానందస్వామి తన ఇంట్లో అందరూ రోజు గడవడానికి నానా అవస్థలూ పడుతుంటే ఇక భరించలేక శ్రీరామకృష్ణుల దగ్గిరికివెళ్లి తన కష్టాలు తీర్చవలసిందని అడుగుతాడు. ఇలాంటి కోరికలు నేను కోరలేను నీవేపోయి కాళికాదేవిని అడుగు. నీవేది అడిగితే అది ఇస్తుంది అని పంపించారాయన. దేవి ప్రత్యక్షం కాగానే అంతా మరిచిపోయి జ్ఞానం భక్తీ వైరాగ్యం మాత్రం కోరుకుంటాడు! ఇలా రెండుసార్లు జరిగాక మూడవసారి తానే తన కోరికలకు సిగ్గుపడి జ్ఞానం భక్తి వైరాగ్యం మాత్రం ఇవ్వు, ఇంకేమీ అక్కర్లేదని వేడుకుంటాడు.

దేవుడికే వదిలిపెట్టితే ప్రశస్తమైన వస్తువేదో ఆయనే అనుగ్రహిస్తాడుగదా. కాని అలా వదిలిపెట్టడం ఎవరికిసాధ్యం! శ్రీరామకృష్ణులు శ్యాంపుకూర్‌లో ఉండినపుడు కాళీపూజచేయాలని సంకల్పించారు. ఆయన ఆదేశంప్రకారం అన్ని సంభారాలూ ఏర్పాటయ్యాయి. కాని ఆయనమాత్రం కదలరు మెదలరు. ఉదాసీనంగా కూర్చున్నారు. ఇది చూస్తూ చూస్తూ అక్కడ చేరిన భక్తులంతా వింతపడుతూ ఉంటే గిరీశ్‌చంద్రఘోషు ఆనందోద్రేకంతో ఆ పూజాపుష్పాలు తెచ్చి జై భవతారిణీదేవికీ జై అంటూ శ్రీరామకృష్ణుల పాదపద్మాల చెంత సమర్పించాడు. దానితో శరీరమంతా పులకించగా శ్రీరామకృష్ణులు గాఢసమాధిలో ప్రవేశించారు. కాళికాదేవియే ఆయనలో ఆవిర్భవించినట్లు దివ్య తేజస్సుతో ఆయన ముఖం వెలిగిపోతూ ఉండగా భువనమోహనమైన మందహాసం అందరినీ సమ్మోహితులను చేస్తూండగా ఆయన చేతులు రెండూ వరదాభయముద్రలను అప్రయత్నంగా ధరించాయి. దాంతో అక్కడ ఉండిన మహేంద్రనాథ్ రామచంద్ర దేవేంద్రనాథ్ మొదలైన భక్తులు పెద్దలూ పిన్నలూ అందరూ

గంధపుష్పాలతో ఆయన పాదకమలాలను పూజించారు. ఆ సమాధినుండి ఈ లోకానికి వచ్చిన మీదట శ్రీరామకృష్ణులు కాళీమాతకు ఉద్దేశించిన నైవేద్యాలన్నీ కొంచెంకొంచెం స్వీకరించి ఆ భక్తులందరికి జ్ఞానమూ భ_ వర్ధిల్లేటట్లు వరదానం చేశారు.

సరే, కృష్ణుడో రామకృష్ణుడో యముడో ఎవరో ఒక దేవుడే ప్రత్యక్షంగా కనిపిస్తే అలాంటి కోరికలు పుట్టాయనుకొందామా అంటే ఆ దేవుడు అర్చారూపంలో లెక్కలేని దేవాలయాలలో ఇంటింటా కూడా వెంచేసి ఉండె. అలాంటి సీతారామలక్ష్మణులను పూజించే చరితార్థుడైన త్యాగరాజస్వామి పేరు తెలియని ఆంధ్రుడెవడు? ఆయన ఏనాడూ భోగభాగ్యాలు కోరలేదుకదా! కాబట్టి దేవుడి అనుగ్రహంలో లోపమేమీ లేదు. కొడుకుపుట్టాలి మంచి కట్నంరావాలి లాటరీ గెలవాలి రోగాలుపోవాలి ఇలాంటి కోరికలు కోరేమనం ఎంత బుద్ధిహీనులం!

ఎందుకుసార్ నవ్వుతున్నారు? బాగా చెయ్యలేదా సార్ అని అడుగుతూ ఉన్నాడు 'నచికేతుడు.' రిహార్సలు ఎప్పుడో అయిపోయింది. అంతా సర్దేసి ఇంటికి పోతున్నారు. 'అయితే నీకు యముడు వరమిస్తానంటే నీ కోరిక ఏమిటి నాయనా?' అని అడిగాను లేస్తూ. 'నాకు డాక్టరు కావాలని ఉంది సార్.' మంచిదే. వీడు భవరోగ వైద్యుడే అవుతాడేమో. వివేకానందుడే చిన్నప్పుడు గుర్రబ్బండికి సారథి కావాలని కలలు కనేవాడు మరి.

భక్త రామప్రసాద్

శ్రీ దయాత్మానందస్వామి

(గతసంచిక తరువాయి)

జగజ్జననీ దర్శనము

ఇక రామప్రసాదుని హృదయము మాతృదర్శనమునకై తహతహలాడసాగెను. సదా పంచవటియందు పంచముండీ ఆసనస్థితుడై 'జననీ, కన్పింపవా, దర్శన మీయుమమ్మా' యని అతి దీనముగ ప్రార్థించుచుండెడివాడు. గానములతో, పూజా, జప ధ్యానములతో సమయమెట్లు గడచుచుండెనో యాతడెరుగడయ్యెను. ఒకింత భోజనసమయము తప్ప ఆతడికి సమయమంతయు పంచవటియందే గడుపసాగెను. దిన దినమాతని పరితాపము పెరుగుచుండ ఏకాదశి, అమావాస్య, పూర్ణిమ మరియు ఇతర విశేష పర్వదినములందిక ఇంటికిరాక పంచవటియందే సమయము సాధనలతో గడుపసాగెను. ఆతని మనోవిహంగ మిపుడు ప్రాపంచిక రాజ్యము నతిక్రిందవిడచి ఉత్తుంగ ఆధ్యాత్మిక గగనమున విహరింపసాగెను. ఐనను మాతృదర్శనము కాదే! ఇక కర్తవ్యమేమి? గతి యేమి? దుఃఖ, నైరాశ్యములతో హృదయము నిండెను. ఈ జీవితము నందిక భగవద్దర్శనము కాదేమో? కాని ఆశాకిరణములచే అపుడపుడు మనస్సొకింత లాఘవమగుచుండెడిది. ''రత్నాకర మెపుడు శూన్యము కాదుగదా ఒకింత ప్రయత్నముచే రత్నములు దొరకనిచో నిరాశుడవు కావలదు. ప్రసాదు తన మనస్సున కొకింత బోధించుచుండెడివాడు. ఓ మనసా హృది సముద్రమునందు 'మాతృ'

నామ ముచ్చరించి మునుగుము. రత్నాకరమెపుడును శూన్యము కాజాలదు. ఒకటి రెండు ప్రయత్నములతో రత్నములు దొరకనిచో మరింత పూనికతో ప్రయత్నింపుము, 'జ్ఞాన' సముద్రమున 'శక్తి' యనెడు రత్నము కలదు. 'భక్తి' యున్నచో నీకది లభించును. కాని జాగ్రత్త! కామ, క్రోధాదులనెడు ఆరు శత్రువులు సదా ఆహారలోభముచే తిరుగుచున్నారు. కనుక వివేకమనెడి 'పసుపు' నలదుకొని దుముకుము. అపుడవి నీకడకు చేరవు. లెక్కలేని రత్నములు, మాణిక్యములచట పడియున్నవి. ప్రయత్నించినచో ఆరత్నములు నీకు దొరకునని ప్రసాదుడు చెప్పుచున్నాడు.''

వెంటనే ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో సాధనమగ్నుడగును. అనవరత మిక భావపూర్ణ కవిత్వ మాతని హృదయమునుండి వెలువడసాగ దర్శనమిమ్మని జగజ్జననితో అతి దీనముగ వేడుకొనెడివాడు. అమ్మా, తారా,! ఎంతకాల మిట్లుండెదను? నాగతి ఏమగునిక? కాతర ప్రార్థనలతో ఇట్లు ఎన్ని అమావాస్యలు, ఎన్ని నిశీథములు గడచిపోయెను! కాని? ప్రసాదుని మనస్సు క్రోధముతో, అభిమానముతో నిండిపోయినది.

''జననీ, నేను భక్తిహీనుడను, భజనహీనుడను, క్రియాహీనుడను, దీనుడను. నీవో తరియింపగల 'తార'వు. ఎన్నిదినములిట్లిక భవసాగరమున ఉండగలను? చివరకు నాగతి యేమగును? కుపుత్రుడైనను, సుపుత్రుడైనను తల్లికి ఇరువురియెడ సమానదృష్టి, ఈ విషయము నీకు అవిదితమా? ఐనచో ఓ తారా! నన్ను తరింపచేయక యుపేక్షించుటెందుకు?'' కాని తల్లి హృదయము కరుగదే!

''అమ్మా! ఇక అమ్మా, అమ్మాయని నిన్ను పిలువను. నన్నెంత బాధించుచుంటివి. ఇంటింటికిపోయి బిచ్చమెత్తుకొని తిరుగుదును గాని అమ్మా' యనుచు నేనిక నీదగ్గరకు రాను. తల్లి జీవించియేయుండ పుత్రుని కింత దుఃఖము ఇదేమివిచిత్రమోగదా! జననియొక్క ఇదేమి రీతియో తల్లియే పుత్రునికి శత్రువయ్యెను. రాత్రింబగళ్ళు ప్రసాదుని భావన-జనని మరెన్నిసార్లు సంసార యమయాతనల నిచ్చునోగదా!

ఆ హృదయ విభేదక పరితాప మా జగజ్జననినే తపియింపజేయ ఇంకెంతసేపామె తాళగలదు? తన ప్రియపుత్రుని నయనానంతరాశముల నిక దాగుకొన నసమర్థ. జగజ్జనని ప్రసాదునికి తన దివ్యదర్శన మొసగెను. ఇక ప్రసాదుని ఆనందము వర్ణింప నెవరికి తరము! తన మనోభావముల నాతడిక ఎవరితో చెప్పగలడు? ఎవరాతని నర్థము చేసికొనగలరు! ఆనందముతో ఆతడు నాట్య మొనరింపసాగెను, గాన మొనరింపసాగెను. కన్నీరు కార్చసాగెను.

మాతృమరణము : శవసాధన

ఒకసారిమాత్రమే దైవదర్శన మొందిన రామప్రసాదు మనస్సు దానితో తృప్తి నొందకపోయెను. సర్వభూతములయందు సర్వదా భగవంతుని గనుటే యాతని లక్ష్యము. తన లక్ష్యసిద్ధికై యాతడు మరింత పూనికతో సాధనలను జేయదొడగెను. ఈ కాలముననే తల్లి సిద్ధీశ్వరీదేవి చనిపోయెను. తండ్రి మరణానంతరము మిత్రమహాశయులు పంపించుచున్న ముప్పది రూప్యములు, కృష్ణచంద్రు డొసగిన పొలమునుండి రాబడితో నాతఁడు నిశ్చింతుడై సాధనలను చేయుచుండెడివాడు. తల్లి సిద్ధీశ్వరీదేవి కూడ కుమారుని ధర్మభావములను గని యాతనికిక సంసారబాధ్యతల నప్పగింప ననిచ్ఛుకయై తానే ఎట్లో వృద్ధాప్యమునందును కుటుంబమును నిర్వహించుచుండెను. పొలములను సరిగా జూచువారు లేకుండుటచే ఆ రాబడికూడ చాల తక్కు-

వై యుండెను. తండ్రి మరణము ప్రసాదునకు తలపై పిడుగు బడినట్లయియుండ తల్లి మరణ మాతని మనస్సున విపరీత భావమును చూప ట్టైను. ఇక సంసారమున తనకేమి బాధ్యతలు లేనట్లు అయ్యెను. తల్లి యున్నంతవరకు ఆమెను జూచుటకైనను ఇంటికి పోయెడువాడు. కాని ఇప్పుడిక సర్వబంధవిముక్తుడవోలె ఎప్పుడో కాని ఇంటికి పోవుచు మిగిలిన సమయమంతయు సిద్ధాసనముననే గడుపసాగెను. రామప్రసాదుని కుటుంబముకూడ ఇపుడు పెద్దదైనది. ఆతనికి రామదులాలు, రామమోహన్ అను ఇర్వురు పుత్రులు, పరమేశ్వరి, జగదీశ్వరి యను పుత్రికలు కల్గిరి. దినదినము ఆదాయము తగ్గిపోవుచుండ కుటుంబవ్యయము మాత్రము ఎక్కువగుచుండెను. కాని సర్వసహిష్ణు, సద్గుణయుక్త పతివ్రతయగు భార్య సర్వాణి పతి మనోభావమును గుర్తించి ఒకింతైనను దుఃఖముగాని విసుగుగాని ప్రదర్శింపక కుటుంబభారమును తానే వహింపసాగెను.

తంత్రశాస్త్రములందు శవసాధనకొక విశిష్ట స్థాన మీయబడినది. ఇందు సాధకుడు అమావాస్య నిశియందు శవముపై కూర్చొని జప, ధ్యానములు చేయుచు రాత్రి గడపవలయును. ఈ సాధనచే సాధకుని భయ, లజ్జాదులు దూరమగుటయేగాక, తీవ్ర వైరాగ్యాదులుకూడ లభించును. కాని సామాన్యులకీ సాధన చేయుట అసంభవమనియే చెప్పనగును. ఈ సాధన చేయునప్పుడు శవము ప్రాణవంతమయి సాధకుని నానా భయకర దృశ్యములతో భయపెట్టుచు, అతి మనోహర దృశ్యములతో మనస్సును చెదరగొట్టుచు వివిధరీతుల అతనిని తన లక్ష్యసిద్ధి నుండి చ్యుతిచేయుటకు తీవ్ర ప్రయత్నము చేయును. సాధకుని మనస్సపుడు దృఢముగ, నిర్భయముగ, ఏకాగ్రముగ, అత్యంత జాగరూకమై యుండనిచో ప్రాణాపాయముకూడ కలుగుట సంభవము.

రామప్రసాదు శాస్త్రానుసారముగ ఊరి ప్రక్కనగల శ్మశానమునందొక అమావాస్య నిశియందు ఈ శవసాధన మొనర్పసాగెను. ఆతడు రాత్రియంతయు తీవ్ర జప, ధ్యాన, ప్రార్థనలచే గడపెను. రాత్ర్యవసానకాలమున ఆతని భక్తికి మెచ్చి వరాభయకరా, ఆద్యాశక్తి మహామాయ తనయనుంగు బిడ్డనికి తన దివ్యదర్శన మొసగెనను జనశ్రుతి కలదు.

ఈ సమయముననే ఆతని దేహ మొక కమనీయమగు కాంతితో ప్రకాశించుచుండ చూచిన వారి హృదయములు భయగౌరవములతో నిండిపోయెడివట మఱియు భక్తి, నమ్రత, శిశుసులభవ్యవహారములు అన్ని హృదయముల నాకర్షించుచుండెడివి. ఆతనిని దర్శించి ధన్యులగుటకై చాలమంది దూర దూరములనుండి వచ్చుచుండెడివారు. రామప్రసాదుకూడ అందరిని ఆదరపూర్వకముగ సత్కరించి తన సంభాషణములతో, పాటలతో వారి హృదయములను భక్తి సంతోషములతో నింపుచుండెడివాడు. కాని సమయమంతయు భక్తులతో గడపుచుండెనని కాదు. తన సాధనలనుండి ఏకొంచెము సమయము దొరికినమాత్రమేయని గ్రహింపవలయును.

నాతల్లి 'తారా' (ఆమార్) నిరాకారా: సిద్ధావస్థ

క్రమముగ రామప్రసాదు సాధనారాజ్యమున ద్రుతముగ అగ్రసరుడై చివరకు జగన్మాతృకృపా విశేషముచే సాధన చరమసీమయగు బ్రహ్మైక్యభావము నొందెను. ఇదియే సిద్ధావస్థ. ఈ అవస్థయందు సాధకుడిక సిద్ధుడై జగత్తునంతటిని భగవన్మయముగా చూచును. ఇందు సాధకునకు తోడ్పడు విధ్యుక్త ఉపాసనాదులన్నియు సహజముగ నేత్యక్తములగును. సాధారణముగ ఈ సిద్ధావస్థ నొందినవాని శరీరము

ఇరువదియొక్క దినములలో ఎండుటాకువలె పడిపోవును. కాని ప్రారబ్ధవశముచేగాని, దైవేచ్ఛచేగాని శరీరమున్నచో జీవించియున్నంతవరకు లోకకల్యాణమునకై తోడ్పడుచుండును. రామప్రసాదు జీవితాంతమువరకు మనోహరమైన కీర్తనలను రచియించుచూ, జగజ్జననికి వినిపించుచూ తద్ద్వారా భగవన్నామ ప్రచారము చేయసాగెను. బ్రహ్మశక్తులు అభేదములనియు, నిర్విశేష నిరాకార బ్రహ్మమే సృష్టిస్థితి సంహారకార్యము లొనర్చునపుడు బ్రహ్మ, విష్ణు, శివ, కాళి యను వివిధ నామములచే పిలువడుననియు ఆతడు ప్రత్యక్షానుభవముచే గ్రహించెను. క్రింది రచనలచే అతని ఈ యనుభవము స్పష్టము కాగలదు.

ఒకచో పాడుచు: ఒరే! ప్రసాదుడా! వేదములు పరమ సత్యములు. నా తల్లియగు తారనిరాకార పరబ్రహ్మ. (ఐనచో) ధాతు, పాషాణ ప్రతిమలతో నీకింకేమి పని? మనోమయ ప్రతిమను నిర్మించి హృత్పద్మమునందు ప్రతిష్ఠింపుము. ఇంకొకచో: త్రిభువనమే మాతృరూపమని తెలిసికూడ మట్టిబొమ్మలకట్టి పూజసేయు బుద్ధి నీకేల? యని పాడెను.

మరొకచోట పాడుచూ: ఈ సారి చక్కగా విచారించితిని. ఒక 'భావుకుని'నుండి 'భావము'ను గ్రహించితిని. రాత్రిలేని యొక దేశమునుండి వచ్చినవానిని పొందితిని. నాకిక దినమేమి? సంధ్యయేమి? సంధ్యను వంధ్య నొనర్చితిని. నిద్రనే నిద్రబుచ్చి సదా యోగమున జాగరూకుడనై యుంటిని. భుక్తి ముక్తులిక నాకు అరచేతి అమలకములు. ప్రసాదుని ఉ ॥:—శ్యామా (జననియే) బ్రహ్మయని గుర్తించి ధర్మకర్మములను దూరముగ త్యజించితిని.

అలౌకిక ఘటనలు

మహనీయుల జీవితములలో ననేక అలౌకిక ఘటనలు కాన్పించుచుండును. దీనిలో ఆశ్చర్యము లేదు. అఘటనఘటనా పటీయసియగు మాయ ఎవ్వని యధీనమో అట్టి ఈశ్వరుడే భక్తాధీనుడయి, భక్తుల యోగక్షేమముల వహించుచుండ ఇది యాశ్చర్యము కానేరదు. కాని సామాన్యులీ ఘటనలనే గోరంతలు కొండంతలుగా చేయుచుందురు. కాని మహనీయు లిట్టి విషయములను గమనీయముకూడ చేయరు. శ్రీరామప్రసాదుని జీవితమునకూడ ఇటువంటి కొన్ని ఘటనలు సంఘటిల్లినవి.

రామప్రసాదునకు జగదీశ్వరియను పుత్రిక కలదని ముందే జెప్పబడినది. ఒకప్పుడాతడు తన పాడువడిన పూరింటి గడ్డిగోడను మరామతు చేయుచుండెను. జగదీశ్వరి యపుడు గోడ ఆవలి నుండి తండ్రిచేతికి త్రాడునిచ్చుచు సహాయము చేయుచుండెను. ఆమె కొంతసేపిట్లు తోడ్పడి వేరొక పనిమీద తండ్రికి చెప్పకయే వెళ్ళిపోయినది. పని పూర్తిచేసుకొని తిరిగివచ్చి చూచుసరికి మరామతు కార్యమంతయు దాదాపు పూర్తియైనది. జగదీశ్వరికిది ఆశ్చర్యముగా కాన్పించెను. తాను లేనప్పుడు తండ్రికెవరు త్రాడు నందించిరో బోధపడక, 'నాన్నా, ఇంతసేపు నీకు త్రాడు నెవరు అందించుచుండిరని ప్రశ్నించినది. ఈసారి రామప్రసాదు చకితుడయినాడు. ఎందుకమ్మా, నీవేకదా! అడుగుచుంటివేలయని ప్రశ్నింప తాను కార్యాంతరమున అక్కడనుండి వెళ్ళి చాలసేపైనదని యామె పల్కెను. ఆలోచనాపరుడయ్యెను రామప్రసాదు. 'జగదీశ్వరి'యే జగదీశ్వరి రూపమున తనకింతవరకు తోడ్పడుచుండెనని యాతడు గ్రహించెను. ఇక భావావేశమున గద్గదకంఠుడై పాడసాగెను. 'ఓ మనసా! తల్లి చరణములను వీడియుండుటేల? ఓ మనసా! శక్తిని ఆరాధింపుము, ముక్తిని పొందెదవు. ఎటువంటి మందమతివో. జనని పుత్రికా రూపము ధరించి నీ ఇంటిని సరిచేసిపోయెను. కను

లున్నను కాంచలేవైతివి గదా!

మరొకప్పుడు అతిలావణ్యవతియగు నొక స్త్రీ రామప్రసాదుని పాటలు వినగోరి వచ్చెను. ఆమెను కూర్చొనమనిజెప్పి యాతడు స్నానము చేయ వెడలెను. తిరిగివచ్చిచూడ ఎవరును కన్పింపలేదు. ఇటునటు పరికించిచూడ ప్రసాదుని దృష్టి గోడపైబడెను. 'నేను అన్నపూర్ణను. నీపాటల వినగోరి వచ్చితిని. నాకిప్పుడు సమయము లేదు. వేచియుండజాలను. కాశీకివచ్చి పాటలు పాడి విన్పింపుము' యని గోడపై వ్రాత కన్పించినది. ప్రసాదుని మనస్సు వర్ణనాతీత క్షోభను అనుభవించెను. స్వయముగా అన్నపూర్ణయే తన పాటలను విన తనవద్దకు వచ్చియుండ, స్నాన నెపముతో తానా యవకాశమును పోగొట్టుకొనెను. కాని చేయునదేమిగలదు? ఆతడు త్వరలో కాశీకి పయనమయ్యెను. కాని ఆతడు త్రివేణి సమీపము జేరువరకు 'అన్నపూర్ణ' కలలో కన్పించి 'నీవిక కాశికి పోనవసరము లేదు. ఇక్కడనే పాడిన జాలునని' పల్కెను. ఆనందముతో మనస్సు పూర్ణమైపోవ ప్రసాదుడు సద్యోరచిత బహుగానములను భక్తియుక్తుడై పాడి జగజ్జననికి వినిపించి తృప్తి నొందెను.

'దక్షిణా యైతిని' అంత్య దినములు

ప్రతిసంవత్సరము దీపావళీ అమావాస్య రాత్రి రామప్రసాదు ఇష్టదేవతయగు కాళీపూజను చేయుచుండెడివాడు. స్వహస్తములతో కాళీమూర్తిని నిర్మించి, మనోహరముగ అలంకరించి ఆదినరాత్రులు భావవిభోరుడై క్రొంగ్రొత్త గానములను రచియించి జగజ్జననికి వినిపించుచుండెడివాడు. ఈ కాళీ పూజా దర్శనార్థము వందలకొలది జనులాదినమాతని గ్రామమునకు వచ్చుచుండెడివారు. అదొక రమణీయ దృశ్యము ప్రసాదుని కాళీపూజ అపుడొక అపూర్వ శక్తి పూర్ణ ఆధ్యాత్మిక వాతావరణమును సృజించుచుండెడిది. అచట నున్న వారి మనసపుడు తాత్కాలికముగానైనను యొక అపూర్వభావ, ఆనంద రాజ్యమున విహరించుచుండెడిది.

తుది పూజ. ఈ సంవత్సరముకూడ పూర్వమువలె కాళీపూజ సమీపించెను. యథావిధిగా ప్రతిమను నిర్మించి రామప్రసాదు పూజాసన్నాహములు చేయదొడగెను. చేయవలసిన అన్ని కార్యములను యథాపూర్వముగా చేయుచున్నను ఈసారి ఆతనియందొక క్రొత్త మనోభావము—అన్యమనస్కత, నిర్లిప్తభావము కనబడుచుండెను. భవనాటకమున అవసానాంకము సమీపించెనని రామప్రసాదు గ్రహించెను కాబోలు. బహుశః అందుకే—ఓ మనసా శీఘ్రముగ రమ్ము, 'తారా' యను నొక తీరమునకు వచ్చినది. ఆవలకు పోదలచినచో త్వరితము రమ్ము. నౌక ఇక శీఘ్రముగ పయనించును. సంధ్యా సమయమయినది, చీకటి యావరించుచున్నది. దుఃఖసాగరమును తరింపగోరుదువో త్వరితము రమ్ము. ఈ 'భవ' బజారునందింకెంత కాలము వృథా తిరుగులాడెదము! ఓ మనసా, ఈసారి రామప్రసాదుడు భవపాశములను ఖండించి తారా నౌకయందు కూర్చుండి ఆవలకు పోవుచున్నాడు' అని పాడినాడు.

కాని దర్శనార్థులకీ క్రొత్త భావమేమో బోధపడలేదు. క్రమశః పూజాదినమాసన్నమైనది, నిర్విఘ్నముగ కీర్తనాదులతో సంపన్నమైనది. మరుసటిదినము. ప్రతిమను విసర్జించు సమయము దాపయ్యెను. మంగళఘటమును శిరస్సుపై నిడుకొని కాళీ కీర్తనలను పాడుచు రామప్రసాదు భాగీరథిని చేరెను. పవిత్ర సురసరియందు ఆకంఠ నిమగ్నుడై 'విదాయ' కీర్తనలను పాడసాగెను. ఒకటి తరువాత ఒకటిగా నాలుగు క్రొత్త పాటలను రచియించి జగజ్జననికి వినిపించసాగెను. అందు ఇదే చివరి పాట; అమ్మా, తారా (నా

సంగతిక) నీకు జ్ఞాపకమున్నదా ? నన్ను మోస ముచేసి పారిపోయితివిగదా! సరి నేనుకూడ (నీ సంగతిని) చూచెదను. దక్షిణా (కాశీ) బలమున నా మనస్సుకూడ దృఢము. అమ్మా, అందుకే నేనూ 'దక్షిణా' మైతిని. 'దక్షిణా ఐతిని' అను పదము ముఖమునుండి వెలువడినతోడనే ఆతడు పాంచ భౌతిక దేహమునువీడి జగజ్జననీ పాద పద్మములందు చిరతరముగ విలీనుడయ్యెను. ప్రియ పుత్రుని పాంచ భౌతిక దేహమును తనలో నిడుకొని ప్రవహింపసాగినది పవిత్ర గంగానది.

మతము - అనుభవము

శిష్ట్లా లక్ష్మీనారాయణ

మత్కర్మ కృన్మత్పరమో మద్భక్త
సంగవర్జితః
నిర్వైరః సర్వభూతేషు యః స మామేతి
పాండవ ॥ గీత XI 55

మానవుడు – ధ్యేయం :

జీవరాసు లన్నిటిలోనూ మానవుడు మిన్న. ఈ ఆధిక్యం దేనిమీద ఆధారపడి ఉన్నది? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం అంత సులభమైనది కాదు. స్థూలంగా చూస్తే మానవుడికి ఇతర జీవరాసులకీ చాలా సామ్యం కనబడుతుంది. ఆహారం నిద్ర సంతానోత్పత్తి మొదలైన విషయాలలో మానవుడు ఇతర జీవరాసులు ఒకటే. అయితే మానవుడి ప్రతిశోధనలోనూ తను ఈ జీవరాసు లన్నిటిలోనూ విశిష్టమైనవాడు తన స్థితి చాల ఉన్నతమైనది అన్న స్ఫురణ వేదన కానవస్తుంది. ప్రతి పనిలోనూ మాటలోనూ ఈ వైశిష్ట్యాన్ని ప్రస్ఫుటింపచేయాలి అన్న తపన కానవస్తుంది. నిరంతర సంఘర్షణలు ఆ వేదన వెనుక మానవునిలో నిరంతరం వెలిగే ఈ ఆధిక్యతతో కూడిన వేదన ఉంది. అదీకాక మానవునిలో తన జీవిత ధ్యేయాన్నిగూర్చిన తపన స్పష్టంగా కనబడుతూ ఉంటుంది. అయితే ఏదిఅయితే తనగమ్యం అనుకుంటున్నాడో ఏది అయితే తన జీవితధ్యేయం అనుకుంటున్నాడో అది ఒకనాడు చేరేది గానీ లేక అనుభవంలోకి పూర్తిగా వచ్చేదిగానీ కాదు. కాని అంతమాత్రాన నిర్దిష్టమైన గమ్యం లేదని కాదు. అంటే ఈ గమ్యం చేరుకొని విశ్రాంతిని పొందేది కాదు. గమనంలోనే గమ్యముంది, నిరంతర శోధనలోనే ధ్యేయముంది. ఈ గమ్యం యొక్క స్వరూపమేమిటి? లక్షణమేమిటి? అన్న ప్రశ్నలు జిజ్ఞాసువుల్ని నిరంతరం వేధిస్తూనే ఉన్నాయి. ఈ వేదననుండే ఎన్నో మతాలు ఎన్నో సిద్ధాంతాలు ఉద్భవిస్తున్నాయి. ఎన్నో ఆవిష్కరణలుకూడా ఈ నిరంతర సత్యాన్వేషణనుండే ప్రభవిల్లుతున్నాయి. శాస్త్రజ్ఞుడైనా తత్త్వవేత్త అయినా కళాకారుడుఅయినా ఈసత్యశోధనలో ఎన్నో విషయాల్ని మానవాళిముందు ఉంచుతున్నారు. వీరంతా వివిధమార్గాలలో ఒకేసత్యంవైపు పయనిస్తున్నవారనే చెప్పాలి. సత్యం జడమైనది కాదు. అది నిరంతర సృజనాత్మకమైనది. కాబట్టి ముఖ్యంగా శోధకులు సాధకులు వేసే ప్రతి అడుగు ఆ దిశగానే మనల నందర్నీ నడిపిస్తోంది. ఈ నిత్యచైతన్యవంతమైన గమనమే మానవజీవితగమ్యంగా చెప్పవచ్చు. ఇదేజ్ఞానం ఇదేలక్ష్యం.

సర్వం కర్మాఖిలం పార్థ జ్ఞానే పరిసమాప్యతే
గీత IV 33

అంటే జీవితధ్యేయం జ్ఞానాన్ని అణువణువులో అడుగడుగునా అనుభవంలోకి తెచ్చుకోవటంలోనే ఉన్నది అని.

మతము :

ఒకవ్యక్తి ఈ భౌతికావసరాలను సౌఖ్యాలను మించి ఆలోచించలేక పోయినట్లయితే ఆ వ్యక్తికీ చతుష్పాదపశువుకూ పెద్ద తేడాలేదు. నిరంతరం మార్పుకు లోనయ్యే ఈ చరాచర జగత్తుకిమించిన సత్యం ఒకటి ఉంది అది కేవలం ఈ పాంచభౌతిక ఇంద్రియముల కగోచరమైనది అన్న ఆలోచన మానవునిలో ఎంతో జిజ్ఞాసను కలుగచేస్తుంది. ఈరకమైన జిజ్ఞాసనుండే మతం ఉద్భవిస్తుంది. అందుకనే రాధాకృష్ణన్ మానవ జీవితాన్ని గురించి "Human life has no meaning if it is not inspired by an unquenchable yearning for contact with the eternal" అంటాడు.

అదీకాక జీవితంయొక్క అర్థం ఔచిత్యం ఈ రకమైన ఉత్కృష్టమైన ఆలోచనలోనూ పరమానుభవంలోనే ఉన్నాయి. ఆ ఉన్నతమైన ఆలోచన పరమానుభవంలోకి తర్జుమా కానపుడు అది చాలా అనర్థాలకు దారితీస్తుంది. అందుచేతనే సాధనకు ఆ పరమానుభవం పొందిన మహర్షులు శ్రవణమనన నిదిధ్యాసన అన్న మూడుదశలను సూచించారు. ఆర్ష సంప్రదాయాలో మతంయొక్క ఆవిర్భావం, పరిణతి, చరమ లక్ష్యం ఆ పరమానుభవంగా పేర్కొన్నారు. అందుచేతనే యాజ్ఞ్యవల్క్యుడు జీవితధ్యేయాన్ని వివరిస్తూ—

యోవా ఏతద్ అక్షరమ్ గార్గీ అవిదిత్వా
స్మాల్లోకాత్ ప్రేతి స కృపణః।
అతః ఏతద్ అక్షరమ్ గార్గీ విదిత్వా
స్మాల్లోకాత్ ప్రేతి స బ్రాహ్మణః॥

'గార్గీ ఎవరైతే ఈ క్షయంకానిదాన్ని అనుభవంలోకి తెచ్చుకోకుండా ఈ ప్రపంచాన్నుంచి నిష్క్రమిస్తారో వారినిచూచి జాలిపడాలి. ఎవరైతే ఈఅనంతసత్యాన్ని అనుభవంలోకి తెచ్చుకొని ఈ ఇహయాత్ర చాలిస్తారో వారే నిజమైన బ్రాహ్మణులు (బ్రహ్మజ్ఞానాన్ని పొందినవారని).

అన్నిమతాలు ఈ విషయాన్నే వివరంగా చెపుతున్నాయి. అయితే వారు సూచించే మార్గాలు వేరుకావచ్చు. ప్రతిమతం ఈ పరమసత్యాన్ని అనుభవంలోకి తెచ్చుకోవటమే జీవిత సారంగా సర్వస్వంగా ప్రబోధిస్తున్నాయి. బైబిల్ old testament లో "O god, thou art my God; early will I see thee, my soul thirsteth for thee, my flesh longth for thee in a dry and thirsty land, where no water is." Psalm LXIII-1 ఇటువంటి పరమానుభవం సార్వజనీనమైనది. మతాలెన్ని అయినా అనుభవం ఒకటే. ఈ అనుభవం సనాతనమైనది. ఈ విషయాన్నే, ఎన్నో వాగ్వివాదాలకు లోనవుతూ మానవులు దానవులుగా తయారవుతున్న సమయంలో, ఈ యుగంలో శ్రీరామకృష్ణపరమహంస అవతరించి ఈ మౌలికసత్యాన్ని తమ అనుభవంద్వారా ప్రపంచం నలుమూలలా చాటారు. వారి శిష్యులగు శ్రీవివేకానందస్వామి ఈ సత్యాన్నే మానవాళికి అందించారు.

శ్రీవివేకానందవాణి :

1893 లో షికాగోలో జరిగిన విశ్వమతమహాసభ ప్రపంచచరిత్రలో మరపురాని సంఘటన. సనాతనధర్మచరిత్రలోనే నూతనశకాన్ని ప్రారంభించిన శ్రీస్వామివారి వాహిని. ఈ సభయే సనాతనధర్మ సారభాన్ని శ్రీ స్వామివారి అమరవాణిద్వారా మానవజాతికి అందించినది. స్వామివారి వాణి మతదురహంకారంతో అలమటించిపోతున్న కొందరికి జ్ఞానభిక్ష పెట్టినది. క్రైస్తవమతమే సర్వస్వంకాదని అంతికమించిన అనుభవమే ఊపిరిగాగల సనాతనధర్మం అన్ని మతములయందు అంతఃస్యూతంగా ఉందని అస

లు అనుభవంలేకుండా మతం మతం కాదని స్వామివారివాణి గర్జించింది ఈమహాసభలోనే. స్వామివారు సభలో 'వివిధ ప్రదేశములలో పుట్టిన నదులన్నియూ ఎంతో దూరం ప్రయాణం చేసి తుదకు సముద్రమున సంగమించునట్లే వివిధ జాతులకు చెందిన మానవులు వివిధములైన ఆరాధనామార్గములను అనుసరించుచూ చివరకు ఆ సర్వేశ్వరునే చేరుకొంటున్నారు' అని అన్నారు. స్వామివారి సర్వమత సమరసభావం ఆ సభకు వేంచేసిన ప్రతినిధులను సమ్మోహితులను చేసింది.

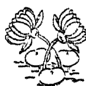
ఆ సభలో స్వామివారు ఇలా అన్నారు: "వేదాంతము సర్వధర్మసమన్వయం. వివిధపూజావిధానములు. ఆరాధనాధోరణులు అవాఙ్మానసగోచరమైన ఆ పరమసత్యాన్ని అనుభవంలోనికి తెచ్చుకునే మార్గాలు మాత్రమే. ఆరాధనమార్గం మాత్రమే. ఆత్మ నిత్యము, అద్వితీయము. భేదభావములన్నియు అజ్ఞానమునకు తార్కాణములు. మరణము కేవలము ఈభౌతిక శరీరమునకు సంబంధించినది. అహంకారనాశనము భగవత్సాక్షాత్కారానికి మూలము. అహంకారం అన్ని సంఘర్షణలకి, పతనానికి చివరికి నాశనానికి కారణం. మానవుడు అమరుడు. మానవుని పాపి యనుటకంటె మహాపాపం మరియొకటిలేదు. విగ్రహారాధన ధ్యానమునకు తోడ్పడుతుంది, ప్రార్థన కర్మకాండ చిత్తశుద్ధికి తోడ్పడుతుంది.'

స్వామివారు ఎన్నడూ ఏమతమునూ తూలనాడలేదు. వారు అన్ని మతములలోని అమరసందేశాన్ని ఆకళింపుకొని అనుభవంతో సనాతన ధర్మం ఎంత సార్వజనీనమైనదో సార్వకాలికమైనదో వివరించిరి. మతంయొక్క ఆత్మ అనుభవం, ఆచరణ. అనుభవం మూర్తీభవించిన మహామనీషి. కావుననే స్వామి వాణి శతకోటి వీణాలై సభలోని ప్రతినిధుల నందరినీ సమ్మోహితుల్ని చేసింది. నేడు ప్రపంచంలో ఎన్నో మతాలున్నాయి. అయినా వాటిప్రభావం వాటి ప్రవక్తలు ఇహలోకాన్ని వీడగానే తగ్గిపోతున్నది. దీనికి కారణం ఒకటే. ప్రవక్తలయొక్క అనుయాయులు కేవలం వారిమాటలను అనుసరిస్తున్నారేగాని వారి అనుభవాన్ని గ్రహించటంలేదు అనుభవాన్ని గ్రహించటానికి అనుభవమే కావాలి అందుచేతనే సనాతనధర్మ సంప్రదాయం ఎంతోమంది మహామహుల అనుభవాలతో నిరంతరం పుష్టినిపుష్టిని పొందుతోంది.

ఈ సంప్రదాయంలో ఎందరో మహాత్ములు వారి అనుభవాలతో మానవాళికి క్రొత్త వెలుగును చూపించారు. గతశతాబ్దంలోనూ ఈశతాబ్దంలోనూ ఈ వెలుగును శ్రీపరమహంస శ్రీవివేకానందస్వామి మానవాళి సమైక్యతను మతాల ఏకత్వాన్ని వారి అనుభవపురస్సరంగా చాటారు. అందుచేతనే ఈనాటికీ వారి ప్రభావం ఎన్నో సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలద్వారా ఆధ్యాత్మిక అనుభవాలద్వారా ప్రపంచం నలుమూలలా అజ్ఞాన తిమిరాన్ని పటాపంచలు చేస్తోంది.

మతం శరీరం అయితే మతానుభవం ఆత్మ వివిధ ఆరాధనాపద్ధతులు అంగములు. సత్యావిష్కరణే మతంయొక్క లక్ష్యం. ఇదియే మానవజీవితధ్యేయం.

> యే యథామాం ప్రపద్యంతే తాం స్తథైవ
> భజామ్యహం
> మమ వర్త్మానువర్తంతే మనుష్యాః పార్థ
> సర్వశః ॥ గీత IV 11

మహాకవి త్యాగరాజు

యామిజాల పద్మనాభస్వామి

''విశ్వశ్రేయః కావ్యం
తదనోషా పరిష్కృతౌ చ వాగర్థౌ
సావాక్యా రసవృత్తిః
సాధ్యోహిరసో యథాయథం కవిభిః''—

కావ్యం లోకక్షేమంకరమై ఉండాలి. నిర్దుష్టములు సుసంస్కృతములున్ను అయిన వాగర్థముల సంపుటీకరణమే కావ్యం. రసస్ఫోరకమైనదే వాక్కు. కవుల ప్రతిభావ్యుత్పత్తులపై రసము ఆధారపడి ఉంటుంది—అని పై శ్లోకానికి సారం. అది పలికిన మహానుభావుడు తెలుగు వాఙ్మయ జగతికి సృష్టికర్తగా నిలిచి నేటివరకు నివాళు లందుకొంటూన్న నన్నయభట్టారకుడు.

'వాక్యం రసాత్మకం కావ్యమ్' అని ఆలంకారికుల నిర్వచనం.

విశాల విశ్వములో విహరిస్తూన్న ప్రాణి జీవితానికి రసమే ప్రాణం. నీరస జీవితానికి ఎందునా పరిగణన ఉండదు. బండిబరువు గ్రంథం నీరసమైతే కావ్యమనిపించుకోదు. హృదయాన్ని కదిలించేది ఒక్క వాక్యమైనా ఆశశీనముగా నిలుస్తూ ఉంటుంది.

లౌకికమూ అలౌకికమూ అని కావ్యజీవితమును విభజించిచూస్తే కొన్ని కావ్యాలు సామాజిక జీవితాన్ని ప్రబోధించేవీ కొన్ని పారమార్థిక జీవితాన్ని ఉద్బోధించేవీ అయి ఉంటాయి. మన ప్రాచీన వాఙ్మయము అంతా పైకి లౌకికంగా కుటుంబజీవిత కథలను చెప్తూన్నట్టు కనిపించినా వేదోపనిషన్మార్గ ప్రదర్శకమయే ఉండనడానికి వెనుదీయనక్కర లేదు. దీనికి భారతేతిహాసం ప్రథమ సాక్షి. భాగవతం పారమార్థిక ప్రబోధకం అంటే కాదనేవారుండరని నా నమ్మిక, అయితే ముమ్మూర్తులా పారమార్థిక జీవిత ఫలబోధకములైన గ్రంథాలు చాలా తక్కువ లెక్కలో ఉన్నాయనే చెప్పవచ్చు.

మానవజీవితం కైవల్యసాధనకు ప్రధానమైన ఉపకరణం. ముక్తి కోరుకునే దివ్యులు కూడా మానవలోకానికి దిగిరావలసిందే. ఆ లాటి జీవితం ప్రాప్తించిన తరువాత అగంభములో పానకంలాగున్నా క్రమేణ హాలాహాలం వంటి సాంసారిక సుఖాలకు మనసొగ్గి చెడిపోవడం మంచిదనిపి చెయ్యవలసే పనికాదని పూర్వ కవులు ఎన్నివిధాలుగానో బోధించడం చూస్తూనే ఉంటాము. కాని యీ జీవితం నక్కజేలకాయవంటిదిగానే గడుస్తూ ఉంటుంది. 'కర్మణో గహనాగతిః' శ్రీరామకృష్ణులు కర్మజ్ఞాన భక్తిమార్గాలను వివరిస్తూ భక్తికి ప్రాధాన్యం ఇచ్చి 'సులభంగా తరించండి' అనగా, ఆయన శిష్యుడు వివేకానందస్వామి స్వదేశవిదేశాలలో ఆకాశమంత గొంతుతో చెప్పిన బోధ 'అవును' అని అంగీకరించిన వ్యక్తి ఆచరణలో అడుగు పెట్టకపోవడం ఏమనాలో తెలియదు.

ప్రస్తుతానికి వస్తే – వేదవేదాంత పారమార్థిక సత్యమును అరటిపండు ఒలిచి చేతపెట్టినట్టు సున్నితములైన మాటలతో సూటిగా చెప్పిన మహానుభావుడు అపరవాల్మీకి శ్రీ త్యాగరాజస్వామి అని సర్వేసర్వత్ర ఐక్యకంఠంగా అంగీకరించవలసిన సత్యం. ఆ మహాత్ముని హృదయం సరిగా అర్థంచేసుకునే శక్తిలేకపోయినా అర్థం చేసుకున్నంత – నాలుగుమాటలలో చెప్పాలని అనుకున్నాను. అలా అనుకున్నదానికి రూపకల్పన ఈ అక్షర సంపుటి:

'మహాకవి' అని ఆయన పేరుకి ముందు ఒక పదం ఉంచాను గమనించండి. ఏవో గేయాలు చెప్పిన తంబురాదాసుడు మహాకవా అని బాహాటంగా అనకపోయినా అటూ ఇటూ చూసి

అనుకునేవారున్నారు, ఉంటారు...ఆలాంటివారికి సూత్రప్రాయంగా సమాధానం చెప్పడమే యీ వ్యాసం లక్ష్యం...ముందుగ పారంపరికమైన చిన్న సంఘటన ఒకటిచెప్పి తరువాత త్యాగరాజయ్యగారిని గురించి వ్రాస్తాను.

శుద్ధచ్ఛాందసులు నలుగురు దారిద్ర్యబాధ పడలేక భోజరాజుని దర్శించి ధనం సంపాదించమని ధారానగరానికి ప్రయాణంకట్టి నగరం చేరారట! అప్పటికి జాము ప్రొద్దెక్కింది. త్రోవ ప్రక్కనే ఒక కోనేరు, కోనేటిగట్టున అమ్మవారి గుడి. ఆ నాల్గుమూర్తులూ కోనేటిలో స్నానం వగైరా తీర్చుకుని గట్టెక్కి చెట్టుక్రింద కూర్చుని కవిత్వం కట్టడానికి ఉపక్రమించారట! కొంతసేపటికి ఒకడు

'భోజనం దేహి రాజేంద్ర!...' అని ఆపైన రెండవవాణ్ణి చెప్పమన్నాడట! ఆ ప్రబుద్ధుడు కొంతసేపటికి

'ఘృతసూప సమన్వితమ్——' అని ఊరకున్నాడు. మిగిలిన ఇద్దరూ భూమీ ఆకాశం చూస్తూ గుటకలు వేస్తున్నారేగాని అక్కరం ఒక్కటీ అక్కరకు రాలేదు. దైవికంగా ఆ సమయానికి కాళిదాసు అమ్మవారిని పూజించడానికి అక్కడకువచ్చి యీ ప్రబుద్ధుల వాలకంచూసి విషయం తెలుసుకుని జాలిపడి

'మాహిషంచ శరచ్చంద్ర

చంద్రికా ధవళం దధి' అని మిగతా పద్యం పూర్తిచేసినట్టు వారి భోజనం కోరిక చక్కగా పూర్తిచేసి వెళ్లండయ్యా అని సాదరంగా పంపాడట. ఆ నలుగురి ఆనందానికి అంతులేదు. నగరంలో ప్రవేశించారు. ఏ సద్గృహస్థు ఇంటనో ఆ పూట ఆతిథ్యం స్వీకరించి రాచదర్బారుకి వెళ్లారు. భోజరాజు కొలువుతీరి ఉన్నాడు. నలుగురూ రాజానుమతితో నిండోలగములో ప్రవేశించారు. నుస్వరంగా పనసచెప్పి రాజుని ఆశీర్వదించారు. విభూతి పూతలతో రుదురాక్ష పేర్లతో ఉన్న నలుగురూ సామాన్య విప్రవేషాలు ధరించిన శివుడులాగా ఉన్నారు.

భోజుడు వారిని సగౌరవంగ సవినయంగ అడిగాడు, 'ఏమి కావాలో ఒక్క శ్లోకంలో చెప్పవలసింది' అని. ఆ మహారాజు వేదశాస్త్రాలపై గౌరవంలేనివాడు కాదుకాని కవిత్వం అంటే మనసిచ్చి మైమరచిపోతాడు. సహజంగా కవి ఆయనే మరి,——

వెంటనే నలుగురూ వేదపనస చెప్తున్నట్టుగానే ఉదాత్తానుదాత్త స్వరితాలతో పైశ్లోకం చెప్పారు. భోజుడు వారి పఠన పద్ధతికి లోలోన నవ్వుకుని అయ్యా! మూడు నాలుగు పాదాలు మీరు చెప్పినవేనా? అని అడిగాడు. నలుగురూ బిత్తరపోయి ఒకరి మొగం ఒకరు చూసుకుంటూ ఏమిచెప్పాలో తోచక కిందుమీదవుతూన్నారు. అంతలో కాళిదాసుగారు దయచేసి రాజుగారికి కసింతదూరంలో ఉన్న తన ఆసనంపై ఆసీసులయారు. వెంటనే ఈ నలుగురూ ఆయనను చూపి ఆయన చెప్పారని చల్లగా మెల్లగా అనేశారు. 'అలాగే అనుకున్నాను. ఆ రెండు పాదాలకూ అక్షరలక్ష లిస్తున్నాను' అని వారికి తృప్తిగా ధనమిచ్చి పంపివేశాడు....

'మహారాజా! నేతితో పప్పుతో భోజనం పెట్టు అని వారి రెండు పాదాలకూ అర్థం.

'శరత్కాలపు వెన్నెలలాగా స్వచ్ఛమైన గేదె పెరుగుకూడా వడ్డించు——అని కాళిదాసు చెప్పిన పాదాలకు తాత్పర్యం.

కాళిదాసు చెప్పినదానితోనే భోజనంపూర్తి అవుతుంది. ఎంత పప్పూ, నెయ్యీ వేసినా పెరుగో లేక మజ్జిగో ఉండాలి కదా! ఆది ఎలా చెప్పాలో ఆ ఛాందసులకు తోచలేదు. మహాకవి చెప్పి భోజనమూ శ్లోకమూ పూర్తిచేశాడు. కాని కాళిదాసు చెప్పిన పాదాలకే అక్షర

లక్షలు లభించాయి. కారణం? అది మహాకవి వాక్కు. ఆ పుంభావ సరస్వతి నోట వచ్చిన వాక్కు శరచ్చంద్ర చంద్రికా ధవళమైన దధి లాగే ఉంది. కనుక అక్షరలక్షలు సంపాదించింది. ఆ విశేషం గ్రహించిన సరసుడు కనుక భోజుడు అలా గౌరవించాడు కాళిదాస వాక్సారమును కాళిదాసు లేక సరస్వతి లేక చతుర్ముఖుడు మాత్రమే తెలుసుకుంటారుగాని మావంటి వారు తెలుసుకోలేరన్నాడు మల్లినాథసూరి.

అదిగో ఆ కాళిదాసుగారివంటి మహాకవి మన త్యాగయ్యగారు. చూడండి.

అలకలల్లలాడగ గని
ఆరాణ్ముని యెటు పొంగెనో
చెలువుమీరగను మారీచుని మదమణచే
వేళ॥ అల॥

ముని కనుసైగ దెలిసి శివ
ధనువును విరిచే సమయ
మున త్యాగరాజవినుతుని మోమున
రంజిలు॥ అలక॥

ఈ కృతిలో ముందు ఊనషోడశ వర్షుడైన రామచంద్రుని ఆకృతి చూడగలిగితే త్యాగరాజస్వామి మహాకవితాకృతి చూసే అదృష్టం పట్టుతుంది. దీనిలో చెప్పిన సంఘటనకు ఆధారమైన ఆదికవి కావ్యములో ఈ ఘట్టాలలో యీలాటి భావకల్పనగాని సౌందర్య ప్రకటనగాని లేదు. వాల్మీకులవారి రామాయణం బాలకాండ తిరగవేసి చిత్తగించ గోరుతూన్నాను. ఇక్కడ నా లేతమనసు చూచినది విన్నవిస్తున్నాను. కోవిదులు అవధరించవలసిందని మనవి:

నిండా పదారేళ్లులేని నూనూగు మీసాల నూత్నయౌవనుడు. రాచబిడ్డడు. గోముగా పెరిగినవాడు. ఎక్కడ? ఎండ కన్నెరగని అంతఃపురములో. అదీకాక కలగక కలగక ముసలి దంపతులకు షష్టిపూర్తి అయాక కలిగిన ముద్దుల పట్టి. ఇన్నిటికీ తోడు అపురూపమైన మైచాయ గలవాడు. చెంపకు చేరెడేసి కళ్లూ శ్రీకారానికి ఓంకారం జతచేసే వీనులూ కటివంక బొమలూ బింబాధరం నలువమొవలో ముత్యాలకంటె అష్టమినాటి అర చందురునివంటి పసందైన నుదుట, వలపు కస్తురి తిలకం. నిద్దపుటద్దాలవంటి మెరుగు చెక్కిళ్లు చెక్కిళ్లకు మెరుగుపెట్టే జుంపాలూ, కౌసల్యానందవర్ధనుని చక్కదనానికి చుక్కలు. సుషమా శోభితమైన దశరథతనయుని మోము సర్వకాల సర్వావస్థలయందునూ 'నగుమోమే'!.. సౌకుమార్యమూ సౌందర్యమూ పోటీపడే పాలపొంగు వయసులో ఉన్న చిన్నారిరాముడు విశ్వామిత్రుని యాగసంరక్షణకు పాదచారియై అడవులలో విల్లమ్ములు ధరించి వెళ్తున్నాడు.

విశ్వామిత్రుని యాగం కాకుండా పాడుచేసే రాక్షసి తాటక. దాని కొడుకు సుబాహుడు, మేనల్లుడు మారీచుడు దానికి అంగరక్షకులు. సమయం వచ్చింది. చిన్నారిరామన్న విల్లు తామ్మంది, తాటక దానికొడుకు సుబాహుడు నామరూపాలు లేకుండా రామశరాగ్ని జ్వాలలకు ఎండుపుడకలై పోయారు. . . మాయలమారి మారీచుడు మిగిలాడు. నా మాయను గెలిచే దిట్ట లేడని వాడి మదం. ఆ మదం అణచడం ఆక్షణం నరకు ముల్లోకాలలో మూతిపై మీసం ఉన్న ఏ మగవానికీ సాధ్యంకాలేదు. మిసిమి జవ్వనపు పసతో మిసమిసలాడే రాచబిడ్డడు విల్లు సారించి ఒక్కమారు తల ఊచాడు. ఆ ఊపులో రాచ మగటిమి తోచలేదు. ఏదో అలక్ష్యం కోపం రేఖా మాత్రముగానైనా వెలువడలేదు. ఏదో సింగారం. అది ఏలాటి సింగారం. ఆ రాజీవలోచనుని నగుమోముపై అటూ ఇటూ కొదమ తుమ్మెదలు ఆడుతున్నాయా అనే భ్రమ చూపరులకు కలిగింది. నిజానికి అవి తుమ్మెదలు కావు. ఉంగరాల నీలాల ముంగురులు. వాటికి అక్షర

రూపమైన అభినయం – ఏమిటది?

'అలకలల్లలాడగ'–ఇంత అందం ఒలికింది త్యాగయ్యగారి పల్లవిలో, అది అపూర్వ రమణీయ భావకుసుమవల్లరి. సమాసాల నిడుపు లేదు. కనిసించని కమనీయభావానికి రూపుదిద్దిన ముద్దైన నుడుల ఒడుపు అది. చిందర వందరగా ఆడలేదు. 'అల్లలాడాయి' ఆ అలకలు. ఆ ఆటలో అలుక లేదు. ఆ నాడే కాదు లోకవిద్రావణుణ్ణి రావణుణ్ణి చూసిననాడేనా రాముని నెమ్మోమున అలుక పొడమలేదు. ఎప్పుడూ రాముడు 'నగుమోము'వాడే. అలాటి నగుమోముపై అలకలు అల్లలాడగ ఆ రాణ్ముని (రాచతపసి) ఎంత పొంగెనో? సర్వావస్థలకూ దూరమైన ముని జీవితములో ఆనందం పాలపొంగులాగా పొంగింది. ఈ పొంగు అచ్చ తెలుగు క్రియ. ఆ రాణ్ముని ఆ అందం కనులారాచూసి దుష్టరాక్షస శిక్షా సమయములో ఇంత నిర్లక్ష్యభావన గలవాడా యీ చిన్నారిరాముడు. రౌద్రరసానికి బదులు అద్భుతం – దానితో మాచాయగా లలిత శాంతం అని అలకల చలనములో అపర సృష్టికర్త చూసి 'పొంగడం' అనూహ్యం...

ఇద్దరూ ఏకగోత్రసంజాతులే. 'నా వాడు రాముడు. నా రాముడెంత ధీరుడు! ఎంత గంభీరుడు! ఎంత సుందరుడు!...వివిధ భావశబలితమయింది రాణ్ముని హృదయాంబరం. ఆ భావశబలత చెరగని ముద్రవేసింది తిరిగి శివ ధనుర్భంగ సమయములో ఇంద్రధనువులాగ.

'ఈధనువు ఈలాటిదీ ఆలాటిదీ...' అని జనకుడు చెప్పడం అయింది. 'రామా! చూడవోయ్ వింటిని' – అన్నాడు విశ్వామిత్రుడు. ఈ మాట ఆది కవిది.

త్యాగరాజకవిరాజు విశ్వామిత్రునినోట ఏమీ అనిపించలేదు. కనుసైగ చేశాడట! అది తెలిసి, (అర్థం చేసుకుని) పదారేళ్ల దశరథరాముడు శివధనువును కాస్త తల ఆడించి చూశాడు. ఆకర్షించాడు. ఆ సమయంలో రఘువరుని మోమున 'అలకలు అల్లలాడగ' చూసి ఆరాణ్ముని ఎటు పొంగెనో! అంటారు త్యాగయ్యగారు.

మాయలమారి మారీచుని మదమణచే వేళ ఎంత నిర్లక్ష్యభావమో ఆనితర సాధ్యమైన శివధనురారోపణ సమయమునకూడా అంతనిర్లక్ష్యభావమే కనిపించింది రాముని నెమ్మోమున 'అల్లలాడే అలకల' ఆటలో అంత అందంగా ధైర్య స్థైర్య వీర్యప్రకటన చేసిన జగదేకవీరుడు రఘువీరుడు. కనుక ఆలాటి సమయములో రాణ్ముని ఆ అందచందాలను చూసి ఎంత పొంగినా పొంగవచ్చు. అందం, అందం అని జటా, ఘనా చెప్తున్నావు. ఇది నీ సొంత పల్లవా? అని తొందరపడి అనవద్దంటాను ఆ మహాకవి కృతిలోనే ఆ 'అందం' ఉంది. అనుపల్లవి ఆరంభంలోనే 'చెలువు మీరగను' అనే అందమైన ప్రయోగం ఉంది. మారీచుని మదమణచే వేళ శివధనువును విరచే వేళ త్యాగరాజవినుతుని మోమున చెలువు మీరగనే అలక లల్లలాడాయి. ప్రయోగ సౌందర్యం గ్రహించగలగాలి మరి.

బంగారానికి వెలిగారంలాగా పల్లవీ అనుపల్లవీ విడదీయరాని ప్రగాఢాన్వయ సంబంధం కలవై 'చెలువు' మీరాయి. ఆ మహాకవి 'కృతులు' చాలావరకు ఈలాటి సమన్వయ సరళి కలవై ఉంటాయని అనుకోవచ్చు. ఇక్కడ ఆ 'చెలువు'లో ఉంది, 'చెలువు' అంతా.

ఆ నాడు చెప్పని ఆదికవి త్యాగయ్యగా అవతరించి తెలుగుజాతికి ఎంతో ఇష్టం కనుక రామసౌందర్యాన్ని ఇంత చెలువుగా చెప్పిన దివ్యవాక్చిత్రం ఇది. ఏగడిదీరిన చిత్రకారుడు వేయ

లేని చిత్రం. భవ్యభావభరిత మహా కవితా ముడు– అని యీ'కృతి'మధ్యమావతిగా వేనోళ్ల చ్ఛత్రం... చాటుతూంది. ప్రస్తుతానికి ఇది 'అవసర శ్రీరాముడు భువనమోహన రూపాభిరా నైవేద్యం.'

భక్తిరత్నావళి

మూలము : విష్ణుపురి

అనువాదము : విష్ణుచిత్తుడు

(తృతీయ విరచనము)

7

అట్టి భక్తిని అభ్యసించుటవలని ఫలితమును శ్రీశుకుడు వర్ణించుచున్నాడు.

శ్రుతః సంకీర్తితోధ్యాతః పూజితశ్చాదృతోపివా
నృణాం ధునోతి భగవన్ హృత్‌స్థో జన్మాయుతాశుభమ్॥ (12-3-46)

భగవంతునిగూర్చి వినుచుండినను కీర్తించినను ధ్యానించినను పూజించినను అతనికే అర్పించుకొనినను అట్టిమానవుల హృదయములందు ఆ భగవంతుడు నివసించుచు జన్మజన్మముల నుండి సంపాదించిన పాపముల నన్నింటిని నశింపజేయును.

8

ఆ ఫలితమునే కుంతీదేవి వర్ణించుచున్నది.

శృణ్వన్తి గాయన్తి గృణన్త్యభీక్ష్ణశః స్మరన్తి నన్దన్తి తవేహితం జనాః
త ఏవ పశ్యన్త్యచిరేణ తావకం భవప్రవాహోపరమం పదాంబుజమ్॥ (1-8-36)

నిన్నుగూర్చి వినుచుండువారు నిన్ను స్తుతించువారు నిన్నుగురించి మాటలాడువారు నిన్నే స్మరించుచు నీయందే ఆనందించువారు అగు భక్తులు జననమరణప్రవాహమును అరికట్టు నీ పాదపద్మములను అతిశీఘ్రముగ చేరుకొందురుగాక!

నిక్కపు భక్తులు మోక్షమును కోరరనియు భగవంతుని సేవించు అవకాశమునే కోరుదురనియు వృత్రుడు వచించుచున్నాడు.

అహం హరే తవ పాదైకమూల దాసానుదాసో భవితాస్మిభూయః
మనః స్మరేతాఽసుపతేర్గుణానాం గృణీతవాక్ కర్మకరోతుకాయః॥ (6-11-24)

దేవా! నీ భక్తులకు దాసుడనుగ నేను మరల మరల జన్మింతునుగాక. ప్రాణేశ్వరా, నీ గుణగణములనే నా మనస్సు మరిమరి స్మరించునుగాక. వానినే నా జిహ్వా కీర్తించుగాక. నా శరీరము నీ సేవాకృత్యములనే నెరవేర్చుగాక.

10

జన్మబంధమువలని బాధలు భక్తుని బాధింపవని మైత్రేయుడు చెప్పుచున్నాడు.

అశేష సంక్లేశశమం విధత్తే గుణానువాద శ్రవణం మురారేః
కుతః పునస్తచ్చరణారవిన్ద పరాగసేవారతి రాత్మలబ్ధా॥ (3-7-14)

భగవంతుని గుణవైభవమును కేవలము వినుచుండిననే జననమరణపరంపరవలని అపార దుఃఖము నశించును. అట్లుండగా హృదయాంతరాళమున ఆతని పవిత్ర పాదపద్మములనే ధ్యానించుచు ఆనందింపగలిగినచో ఇక నెట్టి సౌఖ్యము లభింపగలదో కదా!

వార్తలు-విశేషాలు

క్రీస్తు జయంతి

మద్రాసు శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు)న 24-12-76 వ తేది సాయంకాలము క్రీస్తుజయంతి భక్తిప్రపత్తులతో నిర్వహింపబడినది. దైనందిన సాయంకాలిక ఆరాత్రికానంతరము ఆకర్షణీయముగా అలంకరింపబడిన క్రీస్తు చిత్రపటమునకు హారతి నైవేద్యములు జరిగినవి. తదనంతరము శ్రీమత్ గభీరానందస్వామి బైబిలునందలి నేటివిటి ఘట్టమును పఠించిరి.

మఠాధ్యక్షులు శ్రీమత్తపస్యానందస్వామి ఉపన్యాసకులు శ్రీమత్ నిత్యబోధానందస్వామి వారిని సభకు పరిచయము చేసిరి. వారుపూర్వము మద్రాసు మఠమున ఆంగ్ల మాసపత్రిక వేదాంత కేసరి సంపాదకులుగ నుండిరి. బాధితుల సహాయ కార్యక్రమములలో ముఖ్య భారమును వహించుచుండిరి. ఆపిదప రాజమండ్రి మఠాధ్యక్షులుగ కొంతకాలముండిరి. మరికొన్ని బాధ్యతాయుత కార్యములను నిర్వహించిన పిదప స్విట్జర్లాండులోని జెనీవాయందు నూత్న కేంద్ర స్థాపనార్థమై పయనించిరి. ఇప్పటికి ఇరువది సంవత్సరములుగ వారచ్చట శ్రీరామకృష్ణ వేదాంత ప్రచారము గావించుచున్నారు. ఆంగ్లము ప్రచారముకాని ఆ దేశమున ప్రచారార్థమై వారు అచ్చటనే ఫ్రెంచిభాషయందే వేదాంతమున డాక్టరేటు పట్టమును పొందిరి. క్రైస్తవదేశమునందు చిరకాలముగనున్న వారు క్రీస్తుజయంతి సందర్భమున నుపన్యసించుటకు అన్ని విధముల తగియున్నారు.

శ్రీమత్ నిత్యబోధానందస్వామివారు తమ ప్రసంగమున శ్రీరామకృష్ణుల క్రైస్తవ సంప్రదాయ సాధనను పేర్కొనుచు క్రైస్తవ శ్రీరామకృష్ణ సంప్రదాయములను తులనాత్మకముగ పరిశీలించుచు శ్రీరామకృష్ణుల అనుభూతియొక్క, సమాజముపై శ్రీరామకృష్ణుల అనుభూతియొక్క ప్రభావమును వివరించిరి.

శ్రీరామకృష్ణులు క్రీస్తును శంభుమల్లిక్ ఇంటను దక్షిణేశ్వరమున పంచవటియందును దర్శించి ఆయన చెప్పిడి ముక్కునుకూడ ప్రస్తావించియున్నను క్రీస్తు చారిత్రక పురుషుడనుటకు ఆధారములు లేవు. క్రైస్తవమతమున శంకరాచార్యులనదగు అక్వినాస్ మహాశయుడు క్రీస్తుకు పూర్వమే క్రైస్తవమత ముండెననియు క్రీస్తు క్రైస్తవ సంప్రదాయమును మించిపోయినాడనియు అనెను.

ఇట్లున్నను క్రీస్తుయొక్క భగవత్తత్త్వము మనకు ప్రస్తుతాంశము. అతడు భగవంతుడు అవతారపురుషుడు భగవత్కింకరుడు తత్కారణముననే మానవసేవకుడు. మానవతకే ప్రాణము లర్పించినాడు.

క్రీస్తు భగవంతుడు అవతారపురుషుడుకూడ. ప్రకృతిని నియమించి అనేక అద్భుత కార్యములనుచేసి తన శక్తిని ప్రదర్శించుటచేత భగవంతుడు (భగమనగా శక్తి.) క్రైస్తవత్రినిటీయందుండి దిగివచ్చుటచేత అవతారపురుషుడు. మానవుల నుద్ధరించుటకై అతని అవతరణము. కనుకనే గీతాప్రోక్తమగు అహమాదిశ్చ మధ్యంచ భూతానామంత ఏవచ అను లక్షణమునకు తగియున్నాడు.

భగవంతుడు మానవులయందలి భగవంతు నర్చించుటకై మానవరూపము దాల్చినాడు. మానవులపై ఆతని కెంత ప్రేమయనగా వారిని సేవించుటకై తన పుత్రునే పంపినాడు. మానవుని యాతనలనుండి రక్షించుటకై మితిలేని దయతో భగవంతుడే స్వయముగా పూనుకొనినాడు. ఈ దృష్ట్యా మాత్రమే క్రీస్తు మానవ సేవకుడు. క్రీస్తు మానవుల ప్రతినిధిగా భగవంతునితో ఒప్పందము చేసికొనినాడు. తనను బలి చేసికొని మానవులను రక్షించినాడు. ఆయన లాస్ట్ సప్పర్‌నందు ఈ ఒప్పందము జరిగినది. బ్రెడ్ అనగా శరీరము అనగా ఏకీకరణమని భావము. వైన్ అనునది మానవుని విముక్తుని చేయుటకు అంగీకారసూచకము. ఆ సంఘటనయందలి భావమే మానవ విమోచనమునకై చేసికొనిన ఒడంబడిక.

శ్రీరామకృష్ణులుకూడ తన భగవత్త్వమును అనేక పర్యాయములు స్వయముగనే ప్రకటించియున్నారు. సదా భావముఖమున నుండుచు నిర్వికార నిరాకారబ్రహ్మమును మాయాబద్ధమగు ప్రపంచమును ఏకకాలముననే దర్శించినారు. పరిత్రాణాయ సాధూనాం అను గీతయందలి అభయదానమును నిరూపించుటకే వారవతరించిరి. శ్రీరామకృష్ణులుకూడ తమ ప్రాణముల నర్పించి మానవుల నుద్ధరించిరి. శ్రీవివేకానందస్వామియే వారు రచించిన ప్రార్థన గీతమున ప్రాణార్పణ జగతితారణ అని కీర్తించిరి. భగవంతుడు భక్తవిధేయుడను సంప్రదాయము నను సరించుటయేగాక శ్రీరామకృష్ణుడు తన శిష్యుడగు శ్రీ వివేకానందస్వామినికూడ మానవసేవకై నియోగించెను. ప్రతియొక్క మానవుడును ముక్తుడగువరకు మరల మరల నత్తునని శ్రీరామకృష్ణుడు అభయదానము చేసెను. ఆయన యాతన అంతయు మానవుల పాపములను స్వీకరించుటవలననే.

ఈ విధముగ శ్రీరామకృష్ణునియందు రెండు సంప్రదాయములు సంగమించుచు శాంతిస్థాపనము చేయుచున్నవి. మత దురభిమానము అనావశ్యకమని నిరూపించుటయేగాక ప్రతి మానవునకును క్రీస్తు అనుభవము కలుగగలదనికూడ నిరూపింపబడుచున్నది. పర్యవసానమున ఏ సంప్రదాయమును నిందించినను అది దైవదూషణమే అగునని తేలుచున్నది. భక్తి అనునది సంప్రదాయముల నతిక్రమించుచున్నది. తత్కారణమున అది సమన్వితమగు సామాజిక జీవనము

నకు మతిమును సాధనముగ చేయుచున్నది. మనలను మనము సంపూర్ణముగ మార్చివేసికొని ఇతరులనుకూడ మార్చగలుగు శక్తియే భక్తి. భక్తుడు ఎల్లప్పుడును సర్వభూతములకును ఆత్మార్పణము చేసికొనియుండును. సమాధియనగా సమాజముతో నేర్పడు సంపూర్ణమైన ఐక్యము. అట్లుగానిచో దానికి అర్థముండదు.

ఈ విషయములే మరియొక రీతిగ ఆధ్యాత్మిక జీవనముయొక్క ఆవశ్యక లక్షణములను సూచించుచున్నవి. ఆధ్యాత్మికానుభూతి గలిగిన గురువుతో మానసికమైన సంబంధము, శిష్యునితో భగవంతునినైపు నడిపించి గురువుయొక్క సంబంధము, భక్తి మాత్రమే యొసగగల ధైర్యోపేతమగు ఆత్మార్పణము.

ఉపన్యాసాంతమున భక్తగణమునకు ప్రసాద వినియోగము జరిగినది.

శ్రీ శారదాజయంతి

మద్రాసు శ్రీరామకృష్ణమఠమున 13-12-76 న శ్రీ శారదాదేవి జన్మదినోత్సవము వైభవముగా జరిగినది. మఠాంగణమున శ్రీ శారదాదేవి చిత్రపటము మనోహరముగా నలంకృతమై ప్రీతి గొల్పుచుండగా ఉదయము 5 గంటలనుండి సంకీర్తనము ఉపనిషత్పఠనము భజనలు ప్రారంభమైనవి. 11 గంటవరకు విశేషపూజ హోమము నిర్వర్తింపబడినవి. తదనంతరము సమావిష్టులైన భక్తజనులకు ప్రసాదవితరణము జరిగినది. ఆ సాయంకాలము ఆరాత్రికానంతరము శ్రీచిద్ఘనానందస్వామివారు మాతృదేవి జీవితమున (తమిళము) కొంతభాగమును పఠించిరి. శ్రీమత్తపస్యానందస్వామివారు ఆంగ్లమున ప్రసంగించుచు మాతృదేవిని భగవదవతారమని పూజలు చేయుట మాత్రమేగాక మానవిగా ఆమె గడపిన జీవితమునుండి మనమెన్నియో పాఠములను నేర్చుకొనవలసియున్నదనిరి. ఆమె ప్రేమను సహనమును ఆధ్యాత్మిక జీవితమును పేర్కొనుచు తన్మయులై ప్రసంగించిరి.

ఆ వారమంతయు (14 నుండి 18 డిసెంబరు వరకు) సాయంకాలము తమిళమున శ్రీమద్రామాయణముపై ప్రసంగములు నిర్వహింపబడినవి.

19-12-76 ఆదివారమున బహిరంగోత్సవము నిర్వహింపబడినది. ఆ సాయంకాలము 3-30 నుండి 5-30 గంటలవరకు శ్రీ శారదాదేవి భజన మండలివారు భక్తిగీతములను పాడిరి. 5-30 నుండి శ్రీ మత్తపస్యానందస్వామి అధ్యక్షతను బహిరంగసమావేశము ప్రారంభమైనది.

అధ్యక్షుల పరిచయవాక్యముల అనంతరము శ్రీమతి రాధాసదాశివమ్‌గారు తమిళమున మనోహరముగ శ్రీ శారదాదేవి జీవితమును బోధలను క్రోడీకరించిరి. శ్రీమత్ అమృతానంద స్వామి ఆంగ్లమున ప్రసంగించుచు మన దేశమున మాతృపూజకుగల ముఖ్యస్థానమును వివరించిరి. శ్రీ శారదాదేవి జగన్మాతయగు ప్రేమమూర్తి యనియు సర్వజనులును ఆమె వాత్సల్యమునకు పాత్రులేయనిరి. శ్రీరామకృష్ణులే స్వయముగ శ్రీ శారదేవియందు జగన్మాతను ప్రతిష్ఠించిరి. జనులను తరింపజేయుటకు వారే శ్రీ శారదాదేవిని నిలిపి చనిరి. ఉపన్యాసమును ముగించుచు మాతృదేవి యభయవాక్కులను ఇట్లు గుర్తుచేసిరి. "నీవేమి చేసినను నీకొక అమ్మ ఉన్నదని గుర్తుంచుకొనుము."

శ్రీమత్తపస్యానందస్వామి సమాపక వాక్యములను పలుకుచు మాతృదేవియొక్క దివ్యత్వము కంటె మానవత్వమే మిక్కిలి ప్రధానమైనదని పలికిరి. సాధారణముగ మాతృదేవిని గూర్చి ప్రసంగించునపుడు దుర్గ కాళి మొదలగు దేవతలతో తులనాత్మక విచారణము చేయుదురు. ఆ విధముగ దివ్యత్వమనగా ఏదోయొక శక్తిని మాహాత్మ్యమును చూపుటగా దిగజారిపోవును.

ఈ విధముగ ప్రేమ అను అంశమునుగూర్చి ఆలోచించుటమాని శక్తినిగూర్చియే మరిమరి చింతించుట ఏర్పడును.

మహాత్ముల జీవితములు వారి జీవిత కాలమున అతి సామాన్యములుగ కన్పించును. మనకు ఆరాధ్యదైవమగు సీతా దేవియు అతఃపురమునుండి అడవికి పోయెను. రాక్షసునిచే అపహరింపబడి అగ్ని పరీక్షకు గురియయ్యెను. తిరిగి వచ్చినపిమ్మట మరల ప్రవాసితురాలయ్యెను. ఆమె జీవితమున ఆమెకు గలిగిన సత్కారమట్టిది. ఆమె మహత్వమును గుర్తించుటకు కొన్ని యుగములు ఒక వాల్మీకియు కావలసివచ్చినది. సీతా హృదయమును ఆయనయే ప్రకటింపగలిగినాడు. కష్టములు దుఃఖములతో నిండిన సీతా దేవి జీవితము మానవవిలువలకు గనియైనది.

వారి యవతరణమున అట్టహాసము ఆర్భాటము ఏమియు నుండదు. అతిసామాన్యము గ తోచువారి జీవితమునందలి మాహాత్మ్యమును గుర్తించుటకు గొప్ప మానసికపరిణతి అవసరము. సాధారణులు వారి వైభవముతో కన్నులు చెదరి వారి విశిష్టతలను గుర్తింపలేరు. మాతృదేవి జీవితము ఆద్యంతము విశిష్టము. వైభవ రహితము.

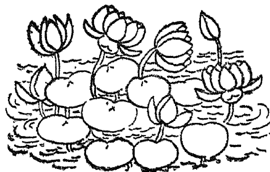
మాతృదేవి జీవితము సీతా దేవి జీవితమువలెనే దుఃఖభరితమైనది. సాంసారిక క్షోభలు మాతృదేవి జీవితముననే ఇంకను ప్రగాఢముగ కన్పించును. ఆమె అనుభవింపని బాధలు దుఃఖములు భరింపని అన్యాయవర్తనములు ఏవియు లేవు. ఈ సంఘటన లన్నింటిద్వారా ఆమె మాతృత్వము ప్రకటితమైనది.

ఆమె పొలములకు అన్నము తీసికొని పోయెను. తమ్ములను పెంచి పెద్దచేసెను. వడ్డువంచుట మొదలగు ఇంటిచాకిరీ అంతయు చేసెను. దుర్గ కాళీ మొదలగువారివలెకాక మనయందరివలెనే ఇంటి భారమును మోసెను. ఆమె జీవితమంతయు ఒక నిరంతర సేవామయమగు తపము. శరీరము కార్యాచరణముసేవ అను ఆరాధనను చేయుచుండగా మనస్సు ధ్యానమగ్నమై ఆరాధన చేయుచుండెను.

మాతృత్వపు ఔన్నత్యమును ప్రకటించుచు ఆమె ఎల్లప్పుడు తనపట్ల అపరాధములను సహించుచు క్షమించుచు తన పుత్రుల అల్పబుద్ధిని పొరపాటులను భరించెను. సమర్థులగు పుత్రులపైకంటె బలహీనులు నిస్సహాయులు అగు పుత్రులయందే ఆమెకు కనికరము మెండు. ఆమె వాత్సల్య మెంత నిస్సీమమనగా అమ్మా అని పిలిచిన ఎవనినిగాని ఆమె నిరాకరింపజాలదు. తాత్త్విక సిద్ధాంతమగు సర్వమానవ సమైక్యత మాతృవాత్సల్యముద్వారా శారదానందస్వామిని అంజద్‌ను సమానముగ చూచుటలో నిరూపితమైనది.

కాలము గడచుకొలది మాతృదేవి రూప చిత్రము వర్ధిల్లుచున్నది. భగవదవతారములు ఆవిధముగ వారి నిర్యాణానంతరమే పరిపూర్ణతకై ఎదుగుచుండును. వారి ఘనతను వాల్మీకి వ్యాసులవంటివారే చిత్రింపగలరు. నిజమగు ఆధ్యాత్మికతను వెదకువారికి ఆమె జీవితము నిజముగా అద్భుతము.

సమావేశము సమాప్తియైన పిదప ప్రసాద వితరణము జరిగినవి.

వివేకానందసింహగర్జనము

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

భారతీయులను ధీరజనులను చేయుటకు శ్రీవివేకానందస్వామి యొసగిన యుద్బోధనలనుండి అమూల్యములు ఉత్తేజకరములు అగువచనములను పెక్కింటిని రచయిత సేకరించి యనువదించిరి. శరీరమును పులకింపజేసి మనస్సును లోగొను రచన.

పుటలు : 30 వెల : 20 పైసలు.

సర్వం విష్ణుమయం జగత్

అనువాదకుడు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

శ్రీ వివేకానందస్వామి లండను నగరమున నొసగిన గాడ్ ఇన్ ఎవ్విరిథింగ్ అను ఉపన్యాసమున కిది యనువాదము. మతధర్మములపై స్వామి యుపన్యసించుచు మానవ జీవితోద్దేశమును జీవన విధానమును మనోహరముగ ఈశావాస్యోపనిషత్తుకు ధారాళ వ్యాఖ్యగ వివరించి యున్నారు.

పుటలు : 36 వెల : 35 పైసలు.

యువకులకు వివేకానందుల పిలుపు

అనువాదకులు :

బి. ఎస్. ఆర్. ఆంజనేయులు

నవభారతయువత నుద్బోధించుచు శ్రీ వివేకానందస్వామి యొసర్చిన యుపన్యాసములనుండి మేటి రత్నములను సేకరించి ఆంగ్లమున వివేకానంద స్పీక్స్ టు యంగ్ మెన్ అను పుస్తకము ప్రచురితమైనది దాని కిది యనువాదము. యువకులయందు ఆత్మవిశ్వాసమును దేశభక్తిని కార్య తత్పరతను ప్రోత్సహించు అమూల్య సంకలనము.

పుటలు : 56 వెల : 75 పైసలు.

ప్రథమ ముద్రణము.

పారమార్థిక సంభాషణలు

అనువాదకులు :

కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

మాతృదేవి శ్రీ శారదాదేవి, శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి, శ్రీ ప్రేమానందస్వామి, శ్రీ తురీయానందస్వామి శ్రీ శివానందస్వామి శ్రీ శారదానందస్వామి అనెడి ఆర్గురు జ్ఞానసిద్ధుల అమూల్యములగు భాషణము లిందున్నవి. నిత్యనూతనములగు పారమార్థిక సమస్యలకు వారిచ్చు ఉపదేశములు ఆధ్యాత్మ సాధకుల కత్యంతము ఉపయోగకరములు.

పుటలు: 424 వెల : రూ. 6-50

వ్రాయుడు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-600004

తాపత్రయ చికిత్స

శ్రీ రామకృష్ణానందస్వామి

జిజ్ఞాసువులకు భక్తులకు ఆర్తులకు శ్రీ స్వామివారు అమృతవర్షము వంటి యుత్తరములు వ్రాసి యుండిరి. వాని యందలి విశేషాంశముల సంపుటీకరణమే తాపత్రయ చికిత్స. ప్రపంచము నందలి తాపత్రయ సంతప్తులకు ఈ చిన్ని పొత్తము శాంతి ప్రదమగుట నిస్సంశయము.

పుటలు: 64+VIII వెల: రూ. 0–60

మూడవ ముద్రణము

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస నీతికథారత్నములు

అనువాదకులు:

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

మనోహరములు చమత్కారములు తత్త్వార్థబోధకములు అగు శ్రీరామకృష్ణుల నీతి కథలలో విశిష్టమగువాని నెన్నుకొని విషయానుగుణముగ విభజించి యనువదించిరి. హృద్యమగు శైలి.

పుటలు: 84+VI వెల: రూ. 2–50

నాలుగవ ముద్రణము

నా జీవితము జీవనకార్యము శ్రీ వివేకానందస్వామి

అనువాదకులు:

శ్రీ కందుకూరి మల్లికార్జునం

భారతదేశ ప్రజలు లక్షలాదిగ వెతల పాలై కుందుచుండుటను చూచి ఆయన హృదయ మెట్లు రక్తాశ్రువులు కార్చుచుండెనో తన మాతృదేశమును మరల పూర్వ తేజోవైభవముతో దీపించునట్లు చేయుటకు ఆయన సంకల్పించిన మార్గ మెద్దియో ఇందు ప్రస్ఫుటముగ తెలియుచున్నది.

పుటలు: 61+ii వెల: రూ. 1–25

(రెండవ ముద్రణము)

శ్రీరామకృష్ణపరమహంస జీవిత సంగ్రహము

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

మహిమాన్వితమగు శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస జీవిత విశేషములు ఇందు రమణీయమగు శైలిలో వర్ణింపబడి యున్నవి. లోకమునకు శ్రీరామకృష్ణులు కావించిన యుపకారము వారి యుపదేశ సారముకూడ చక్కగా వివరింపబడినవి.

పుటలు: 48 వెల: రూ. 0–75

నాలుగవ ముద్రణము

ఇట్లు వ్రాయుడు:

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 600004.

మా తెలుగు ప్రచురణలు

శ్రీ రామకృష్ణులపై :

	రూ. పై.
శ్రీ రామకృష్ణ కథామృతము	8–00
(క్యాలికో)	12–00
శ్రీ రామకృష్ణ జీవిత చరిత్ర	10–00
,, (క్యాలికో)	14–00
శ్రీ రామకృష్ణ బోధామృతము	8–00
,, (క్యాలికో)	15–00
శ్రీరామకృష్ణోపనిషత్తు	3–75
శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస నీతికథారత్నములు	2–50
గురూపదేశములు	2–00
శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస జీవిత సంగ్రహము	0–75
నా గురుదేవుడు	1–25
శ్రీ రామకృష్ణ దివ్యవాణి	1–50

శ్రీ శారదాదేవిపై :

శ్రీ శారదాదేవి జీవిత చరిత్ర	4–00
శ్రీ శారదా ప్రసంగములు	3–00
శ్రీ శారదాదేవి	2–50

శ్రీ వివేకానందస్వామిపై :

	రూ. పై.
శ్రీ వివేకానంద జీవిత చరిత్ర	4–00
బాలల వివేకానందుడు	2–00
శ్రీ వివేకానంద సంపూర్ణ గ్రంథావళి 10 సంపుటముల సెట్టు (సాదా)	65–00
,, ,, క్యాలికో	73–50
విడి సంపుటములు ఒక్కొక్కటిసాదా	5–00
,, ,, క్యాలికో	6–50
సందేశ తరంగిణి (మొదటి భాగము)	4–00
,, (రెండవ భాగము)	5–50
జ్ఞానయోగము (ముద్రణలో)	
భక్తియోగము	4–00
రాజయోగము	6–25
కర్మయోగము	4–00
వివేక సూర్యోదయము	4–00
యువకులకు వివేకానందుల పిలుపు	0–75
శ్రీ వివేకానంద సింహగర్జనము	0–20
సర్వం విష్ణుమయం జగత్	0–35
భారత యువజనులారా!	3–00
ప్రబోధ రత్నాకరము	2–50
శ్రీ వివేకానంద లేఖావళి (మొదటి భాగము)	2–25
,, (రెండవ భాగము ముద్రణలో)	
హిందూ మతము	4–00
అనుష్ఠాన వేదాంతము	2–50
ప్రాచ్యము, పాశ్చాత్యము	1–25
షికాగో నగరోపన్యాసములు	1–00
కులము, సంస్కృతి, సామ్యవాదము	3–00
భారతదేశము	2–00
భారతీయ మహిళ	2–00
నా సంస్కరణ యుద్ధ విధానము (ముద్రణలో)	
నవీన భారతదేశము	0–40
పవహారి బాబా (ముద్రణలో)	
నా జీవితము, జీవిత కార్యము	1–25
గురు, శిష్య సంవాదములు (ముద్రణలో)	

శ్రీమద్భగవద్గీత :

శ్రీమద్భగవద్గీత (టీకాతాత్పర్య విశేషార్థసహితము)	9–00
పారాయణగీత తాత్పర్యసహితము	3–75
మూలము	2–00

దివ్యవాణి గ్రంథమాల :	రూ. పై.
శ్రీ రామకృష్ణ ఉవాచ	0–80
శ్రీ శారదాసూక్తి నవనీతము	0–80
శ్రీ వివేకానంద శంఖారావము	0–80
శ్రీ కృష్ణవాణి	0–80
బుద్ధ ఉవాచ	0–80
క్రీస్తు సూక్తిమాల	0–80
మహమ్మదు సూక్తి మంజరి	0–80
ఇతర ప్రచురణలు :	
ముక్తిమార్గము	0–30
ఆరాత్రికము మరియు రామనామ సంకీర్తనము	0–50

	రూ. పై.
శ్రీరామకృష్ణ సేవాసంస్థ : తదాదర్శములు	0–50
తాపత్రయ చికిత్స	0–60
పారమార్థిక సంభాషణలు	6–50
ఆధ్యాత్మిక జీవనము	0–40
నారద భక్తి సూత్రములు	4–00
కఠోపనిషత్తు	2–00
శ్రీ దొడ్డ భాగవతము (మూడవ సంపుటము)	7–50
దేవీమాహాత్మ్యము	4–00
రతత్త్వ ప్రసంగములు (ముద్రణలో)	
గిరీశచంద్ర	1–00
భక్తిమార్గము	1–00
బ్రహ్మానంద బోధనలు	4–75

ఇదియేకాక, ఆంగ్ల, సంస్కృత, తమిళ, హిందీ, కన్నడ గ్రంథములును, వేదాంత కేసరి (ఆంగ్లము), శ్రీరామకృష్ణ విజయము (తమిళము), శ్రీరామకృష్ణప్రభ (తెలుగు) అను మాస పత్రికలును, శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస, శ్రీ శారదాదేవి, శ్రీ వివేకానందస్వామి మున్నగు వారి ఛాయా చిత్రములు, త్రివర్ణ చిత్రములు, తైల చిత్రములు మున్నగున వెన్నియో మావద్ద లభింపగలవు.

శ్రీ రామకృష్ణప్రభ (ఆధ్యాత్మిక మాసపత్రిక)

ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞాన సుధను ఆంధ్రభాషలో ఆంధ్ర ప్రజానీకానికి ఆంధ్రదేశమంతటా అందజేయవలయునను లక్ష్యముతో ప్రారంభింపబడియుండు ఆధ్యాత్మిక మాసపత్రిక.

చదువరులందు భక్తి-జ్ఞాన-వైరాగ్య-సామరస్య-లోక సేవాభినివేశములను వర్ధిల్లజేయును.

ధార్మిక, తాత్త్విక, సాంస్కృతిక విషయములు ఇందు ప్రచురింపబడుచున్నవి.

సాధారణంగా ప్రతి సంచికలోనూ—ఉపనిషత్సత్యములు, సాధన ప్రకారములు, మహాత్ముల చరిత్రములు, సంభాషణలు, ఉపదేశసూక్తులు, శ్రీ శారదా-శ్రీ రామకృష్ణ-శ్రీ వివేకానందస్వాముల జీవితములనుండి, ఉపదేశములనుండి, మన జీవితముల నాధ్యాత్మికపథమున నడుప ప్రోత్సహింపజేయు విషయములు; 'మఠ' 'సేవాసంఘ' వార్తలు, గ్రంథసమీక్షలు-మున్నగునవి-ఈ పత్రికలో ప్రచురింపబడును.

జనవరినెలనుండిగాని, జూలైనెలనుండిగాని కనీసము ఒకసంవత్సరమునకు చందాదారులుగా చేరవచ్చును.

సం॥ చందా రూ. 7–00 విడిసంచిక రూ. 0–70 జీవిత చందా రూ. 100

ప్రజాప్రబోధాత్మకమైన యీ యఖండ జ్ఞానయజ్ఞంలో సహకరించండి

శ్రీరామకృష్ణప్రభకు చందాదారులు కండి! చందాదారులను చేర్పండి!!

ఇట్లు వ్రాయుడు: శ్రీరామకృష్ణమఠము. మైలాపూరు, మద్రాసు - 600004.

let your money grow more than 7 times

A Cash Certificate of Rs. 1000.00 will yield Rs. 7328.07 in 20 years.

Plan ahead for future needs and invest in UBI Cash Certificates. Watch how your money grows !

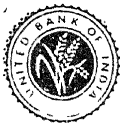
You can buy UBI Cash Certificates in denominations of Rs 100.00 or its multiples for a fixed period—7, 10, 15 or 20 years. On maturity, you will get back a lump sum amount which may be more than seven times of your initial deposit.

Choose the amount and term you think suit you best. Buy a UBI Cash Certificate today

A few examples

Issue Price (Rs.)	Encashment value after 7 years	10 years	15 years	20 years
100	200.79	270.70	445 39	732 81
500	1003.96	1353 52	2226 95	3664 04
700	1405 54	1894.93	3117 74	5129.65
1000	2007 92	2707 04	4453 92	7328 07
5000	10039 60	13535.21	22269 60	36640 37
10000	20079 20	27070 41	44539 19	73280 73

For details. come to your nearest UBI branch

United Bank of India

సంపాదకులు : శ్రీ చిద్ఘనానందస్వామి.

శ్రీ ఎమ్. బాలసుందరం గారిచే ఫ్రీడమ్ ప్రెస్. (మద్రాసు-600021) న ముద్రింపబడి,

శ్రీ చిద్ఘనానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మద్రాసు-600001) నుండి ప్రచురింపబడినది.